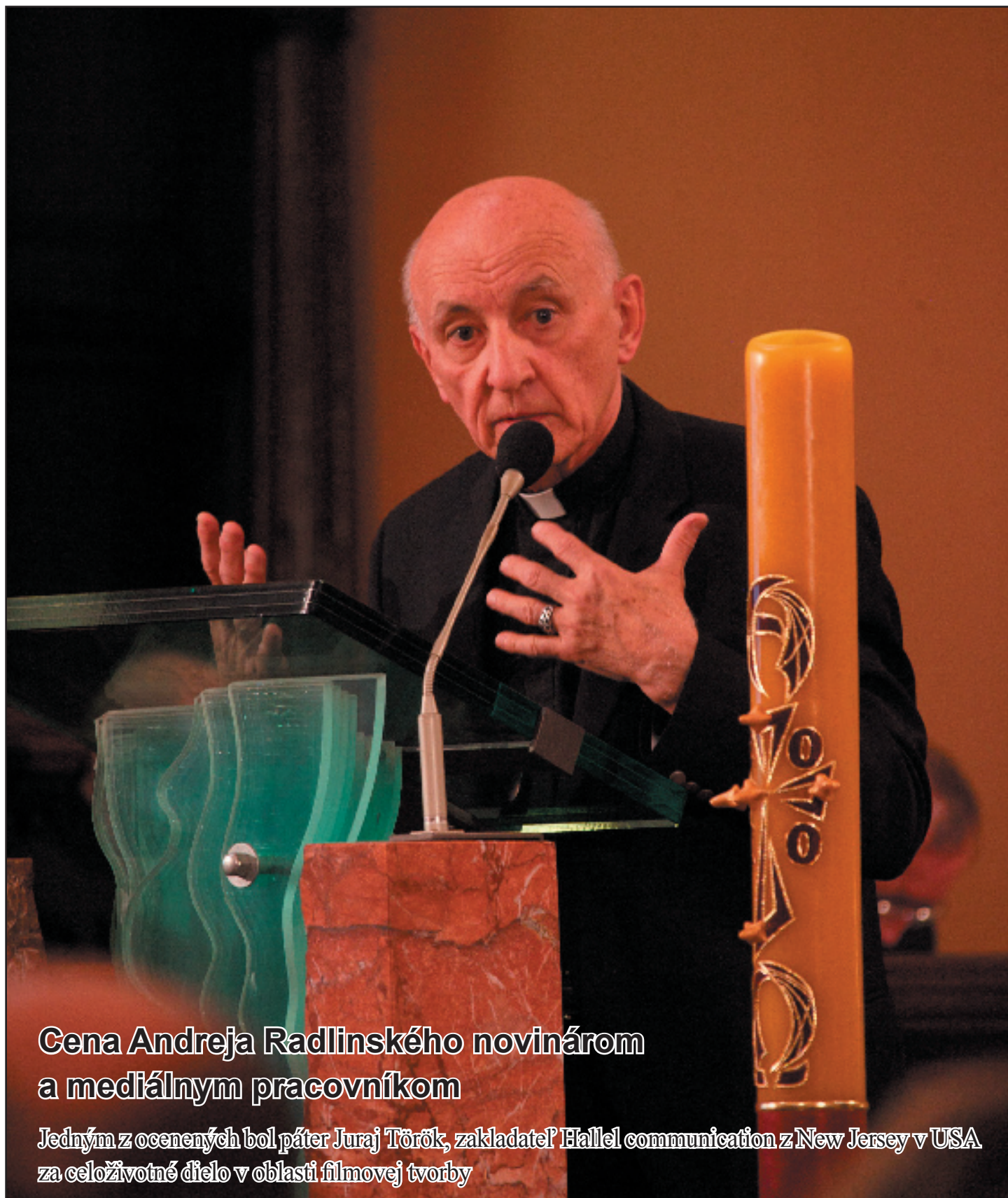

Život Cirkvi

Ročník 17

19/2010

**Cena Andreja Radlinského novinárom
a mediálnym pracovníkom**

Jedným z ocenených bol páter Juraj Török, zakladateľ Hallel communication z New Jersey v USA
za celoživotné dielo v oblasti filmovej tvorby

Slová Benedikta XVI. pred modlitbou Raduj sa, nebies Kráľovná

Vatikán (9. mája, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa na Námestí sv. Petra s veriacimi pomodlil mariánsku modlitbu Raduj sa, nebies Kráľovná. Pred ňou sa im prihovril týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry!

Máj je obľúbený mesiac, a to z viacerých hľadísk. Na našej pologuli pokračuje jar, ktorá sa vyznačuje mnohými farbami v rozkvetu, podnebie je ideálne na prechádzky a výlety. Čo sa týka liturgie, máj vždy prislúcha

obdobiu Veľkej noci, obdobiu veľkého „aleluja“, v ktorom sa vyjavuje Kristovo tajomstvo vo svetle vzkriesenia a veľkonočnej viery; a potom je to aj obdobie očakávania Ducha Svätého, ktorý svojou mocou zostupuje na rodiacu sa Cirkev na Turíce. S oboma týmito kontextami – s tým „prirodzeným“ a aj s tým liturgickým – pekne harmonizuje tradícia Cirkvi

venovať mesiac máj Panne Márii. Ona je vskutku najkrajším kvetom, ktorý rozkvitol zo stvorenia, „ruža“, ktorá sa zjavila v plnosti času, keď Boh, ktorý zoslal svojho Syna, daroval svetu nový jar. A je zároveň pokornou a diskretnou protagonistkou prvých krokov kresťanského spoločenstva: Mária je jeho duchovným srdcom, pretože jej samotná prítomnosť uprostred učeníkov je žijúcou spomienkou na Pána Ježiša a záruka darov jeho Ducha.

Evanjelium dnešnej nedele, vyňaté zo 14. kapitoly sv. Jána nám ponúka ukrytý duchovný obraz Panny Márie, kde Ježiš hovorí: „Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prideme k nemu a urobíme si uňho príbytok“ (Jn 14, 23).

Týmito slovami sa obracia na učeníkov, ale môžeme ich v maximálnej miere aplikovať práve na Tú,

ktorá je prvou a dokonalou učeníčkou Ježiša. Mária totiž ako prvá a plne pozorovala slovo svojho Syna, čím mu prejavila nielen to, že ho miluje ako matka, ale ešte skôr ako pokorná služobnica; preto ju Boh Otec miloval a v nej ustanovil príbytok Najsvätejšej Trojice. A okrem toho, tam, kde Ježiš prisľubuje svojim priateľom, že Duch Svätý im bude na pomoci, aby pochopili každé jeho slovo do hĺbky (porov. Jn 14, 26),

ako tu nemyslieť na Máriu, ktorá vo svojom srdci, v chráme Ducha, uvažovala a s dôverou interpretovala všetko to, čo jej Syn hovoril a konal? Takýmto spôsobom sa Božia Matka ešte skôr a najmä po Veľkej noci stala aj Matkou a príkladom pre Cirkev.

Drahí priatelia, v strede tohto mariánskeho mesiaca budem mať to potešenie vybrať sa v nasledujúcich dňoch do Portugalska. Navštívim hlavné

mesto Lisabon a druhé mesto krajiny Porto. Hlavným cieľom mojej cesty bude Fatima, pri príležitosti 10. výročia blahorečenia dvoch pastierikov Hyacinty a Františka. Po prvýkrát ako Petrov nástupca navštívim mariánsku svätyňu, ktorá bola tak drahá pre môjho cteného predchodcu Jána Pavla II. Pozývam všetkých, aby ma na tejto púti sprevádzali aktívnou účasťou s modlitbou: s jedným srdcom a jednou dušou vzývame príhovor Panny Márie za Cirkev, osobitne za kňazov a za pokoj vo svete.“

Po modlitbe Raduj sa, nebies Kráľovná pozdravil Svätý Otec pútnikov v niektorých jazykoch, osobitne tiež účastníkov v poradí 30. jarného maratónu – sviatku Katolíckej školy, vedenej rímskym vikárom, kardinálom Agostinom Vallinim. Všetkým potom udelil apoštolské požehnanie.

–sg-/foto RV

Benedikt XVI. katolíckym lekárom na stretnutí v Lurdoch

Vatikán/Francúzsko (8. mája, RV) – „Prehĺbiť skutočnú identitu katolíckych lekárov, aby boli vždy viac prilnutí k osobe Krista, ktorý na seba prevzal utrpenie človeka a chcel tak vyjadriť súcit, a oslobodiť nás od zlého“ – v takomto duchu sa nesie posolstvo Svätého Otca venované katolíckym lekárom, ktorí sa zišli v uplynulých dňoch v Lurdoch na 23. svetovom kongrese Medzinárodnej federácie asociácií katolíckych lekárov (FIAMC) na tému „Viera nás, lekárov“. Kongres sa koná pri príležitosti 25. výročia Pápežskej rady pre apoštolát zdravotníkov.

Pápež vo svojom posolstve okrem iného zdôraznil „veľký význam a to najmä v tejto dobe, ktorý prináleží

rešpektovaniu ľudskej osoby.“ Katolícki lekári sa musia cítiť svedkami bezhraničnej lásky, ktorú prináša Boh tým, ktorí trpia na tele, na duši aj na duchu“ – uvádza. Dodajme, že počas stretnutia v Lurdoch mohli katolícki lekári z celého sveta uvažovať nad dôležitými témami, s ktorými sa stretávajú každý deň pri ich lekárskej praxi, či už vo fáze rodiaceho sa, ako aj umierajúceho života. Boli to nielen chvíle úvah, ale aj modlitby. Dnešný program sa napríklad nesie v duchu slávnosti Eucharistie, po ktorej bude pokračovať Krížová cesta chorých a tradičná eucharistická procesia. Okrem iného sa budú ešte zaoberať aj témami spojenými s medicínou tretieho sveta. –sg-

Benedikt XVI. vymenoval za nového prímasa Poľska Mons. Kowalczyka

Vatikán (8. mája, RV) – Novým prímasom Poľska a arcibiskupom metropolitom poľského mesta Gniezno je Mons. Józef Kowalczyk. Dnešným vymenovaním o tom rozhodol Benedikt XVI. po tom, čo na tento post pre vysoký vek rezignoval Mons. Henryk Józef Muszyński.

Za kňaza bol Mons. Kowalczyk vysvätený v roku 1962. Okrem iných štúdií spomeňme aj štúdium na Pápežskej Gregorovej univerzite v Ríme. Od roku 1989 bol prvým pápežským vyslancom v Poľsku po II. svetovej vojne. Biskupskú vysviacku prijal 20. októbra 1989 v Bazilike sv. Petra od Jána Pavla II. -sg-

Benedikt XVI. biskupom Belgicka: Iba Kristus utíši búrky Cirkvi skúšanej hriechom

Vatikán (8. mája, RV) – „Cirkev nie je Cirkvou bez »nenahraditeľnej« sviatostnej úlohy kňazov. Práve preto nech je v protíváhe ku škandálom vykonávaná »rozsiahla a zodpovedná« pastorácia povolání, aby boli pre kňazstvo formovaní svätí muži“ – tieto slová zdôraznil pápež Benedikt XVI. v príhovore biskupom Belgicka v závere ich návštevy Ad limina apostolorum vo Vatikáne. Skupina biskupov vyjadrila pápežovi veľkú ľútosť nad nedávnou demisiou belgického biskupa, zapleteného do prípadu sexuálneho zneužívania. Benedikt XVI. v tejto súvislosti poukázal na príklad „apoštola malomocných“, Belgičana sv. Damiana de Veustera, ktorého príkladný život ako dodal, „hovorí ku svedomiu Belgičanov“. „Len Kristus utíši každú búrku a dá silu a odvahu viesť svätý život v plnej dôvere vlastnému úradu, vlastnému zasväteniu sa Bohu a kresťanskému svedectvu“ – dodal pápež. Okrem toho sa dotkol ďalších tém, týkajúcich sa kresťanskej formácie laikov, najmä mladých generácií, či otázok týkajúcich sa ochrany života a inštitúcie manželstva a rodiny. Ide o oblasti, ktoré sú podmienené „komplexnými a často znepokojujúcimi okolnosťami, spojenými s ekonomickou krízou, nezamestnanosťou, sociálnou integráciou imigrantov a pokojným spolunažívaním rozličných kultúrnych a jazykových spoločností v národe.“

V závere pápež hájil správnu interpretáciu a vykonávanie liturgických noriem, keď vyzval, aby sa kňazi starali o vysluhovanie sviatostí, najmä Eucharistie, ktorými – ako zopakoval – sa prejavuje tajomstvo Cirkvi „v jeho veľkoleposti a jednoduhosti.“ Pápež tiež belgických biskupov vyzval,

aby pozornejšie počúvali Božie slovo a aby mali intenzívnejší osobný vzťah s Kristom. -sg-

Cirkev si pripomenula 44. svetový deň spoločenských komunikačných prostriedkov

„Kňaz a pastorácia v digitálnom svete: nové médiá v službe Slova“ – téma 44. svetového dňa spoločenských komunikačných prostriedkov. Ako pri tejto príležitosti v posolstve, zdôraznil pápež Benedikt XVI., „prostredníctvom moderných komunikačných prostriedkov kňaz môže oboznamovať so životom Cirkvi a pomáhať dnešným ľuďom objavovať tvár Krista, spájajúc kompetentné využívanie týchto nástrojov s kvalitnou teologickou prípravou a výraznou kňazskou spiritualitou, živou neustálym rozhovorom s Pánom.“

Mons. Claudio Mária Celli, predseda Pápežskej rady pre spoločenské komunikačné prostriedky v tejto súvislosti podotkol: „Cirkev ako celok by si mala byť vedomá zodpovednosti na mediálnom poli, v digitálnej kultúre.“ -dj-

Svätý Otec prijal rezignáciu nemeckého biskupa Mons. Mixu

Vatikán (8. mája, RV) – Pápež Benedikt XVI. prijal rezignáciu nemeckého biskupa Mons. Waltera Mixu na Pastoračný úrad nemeckej diecézy v Auguste, ako aj na Úrad vojenského ordinariátu Nemeckej spolkovej republiky, v súlade s kánonom 401, §2 Kódexu kánonického práva (Od diecézneho biskupa, ktorý sa pre narušené zdravie alebo iný vážny dôvod stal menej schopným zastávať svoj úrad, sa naliehavo žiada, aby predložil zrieknutie sa úradu - pozn. redak.).

Ako uvádza v oficiálnom komuniké diecézy jej generálny vikár Karlheinz Knebel, kapitula v Auguste sa zíde dnes popoludní, aby si zvolila nového správcu diecézy, ktorý preberie jej vedenie v tomto období. Minulý týždeň – uvádza sa – odovzdala diecéza Augusty obvinenia voči Mons. Mixovi na mníchovskú prokuratúru. Konala tak v záujme transparentnosti a pravdy, ako to nemeckí biskupi vyžadujú v pokynoch, ktoré vydala Konferencia biskupov Nemecka v roku 2002. Generálny vikár zároveň vyzýva veriacich a klérus, aby „v týchto ťažkých časoch chránili jednotu Cirkvi.“ Ako ďalej uvádza: „Nachádzame sa na novom začiatku, ktorým musíme prejsť spoločne.“ Až do ukončenia vyšetrovania prokuratúry – uvádza sa v závere komuniké – nebudú predstavitelia diecézy vydávať žiadne vyjadrenia v súvislosti s Mons. Mixom. Nového správcu diecézy predstavia 10. mája. -sg-

15. apoštolská zahraničná cesta pápeža Benedikta XVI. do Portugalska

Portugalsko (10. mája, RV) – Portugalsko očakáva pápeža s nadšením. Jeho návštevu označujú miestne médiá ako „návštevu tretieho fatimského pápeža“, po Jánovi Pavlovi II. a Pavlovi VI. V krajine, kde sa ku katolíckej viere hlási až 88 % obyvateľstva ju však reálne praktizuje asi len 20 %. Po rozvodoch a potratoch dal premiér Socrates zelenú aj zväzkom homosexuálov. Zákon však neodobril prezident republiky Cavaco Silva, označil ho ako protiústavný. Čo sa týka zajtrajšieho prvého dňa návštevy pápeža, vláda rozhodla o tom, že pracujúci vo verejnej sfére z celej krajiny budú mať zajtra voľno.

Najviac pozornosti venujú pápežovej návšteve katolícke médiá, pričom sa zameriavajú hlavne na tému návštevy „Spolu s tebou kráčať v nádeji“, a to najmä preto, že je spojená s ďalšími otázkami - s vierou, rozumom, svätosťou a evanjelizáciou, ktorých sa Svätý Otec dotkne počas stretnutí v Lisabone, Fatime a v Porte, či už so svetom kultúry, vedy, umenia, ako aj so zodpovednými za sociálnu pastoráciu a s kňazmi.

XV. apoštolská cesta Benedikta XVI. má však aj veľký mariánsky rozmer – keďže hlava Katolíckej cirkvi navštívi aj Fatimu, „duchovné srdce Portugalska“ – miesto prvých svedkov zjavení Panny Márie v roku 1917. A je to zároveň miesto, na ktorom sa udiali udalosti spojené s tretím fatimským tajomstvom, ktoré práve vtedajší kardinál Ratzinger osobne opísal v jeho teologickom komentári. Portugalský kardinál Policarpo ho považuje za to najhodnotnejšie, čo bolo kedy v tejto súvislosti napísané. Pri príchode na mariánske miesto vo Fatime sa Svätý Otec dotkne aj témy atentátu na Jána Pavla II. z 13. mája 1981.

Pápež Benedikt XVI. odletel 11. mája krátko pred 9.00 hod. z rímskeho letiska Fiumicino na svoju XV. medzinárodnú apoštolskú návštevu do Portugalska. Počas letu zaslal telegram prezidentovi Talianska Giorgiovi Napolitanovi, v ktorom píše, že vo chvíli jeho odchodu na stretnutie s katolíckym spoločenstvom a predstaviteľmi Portugalska, najmä s chorými a početnými pútnikmi vo Fatime, udeľuje Pánovo požehnanie celému talianskemu národu, osobitne tým, ktorí trpia na tele a na duchu. Prezident Talianska odpovedal na pozdrav Svätému Otcovi. Spomenul 10 rokov, ktoré uplynuli odvtedy, čo Portugalsko navštívil Ján Pavol II. a dodal, že návšteva Benedikta XVI. nie je len púťou na jedno z najdrahších miest kresťanstva, ale je aj drahocennou príležitosťou k tomu, aby pápežovo pozvanie k hod-

notám pokoja, slobody, dialógu, spravodlivosti a bratstva, ktoré prináša, zaznelo nanovo. -sg-

Príhovor Benedikta XVI. na letisku v Lisabone

Až teraz mi bolo umožnené prijať láskavé pozvanie pána prezidenta a mojich bratov biskupov k návšteve tohto milovaného a starobylého národa, ktorý v tomto roku slávi storočie od vyhlásenia republiky. Pri svojom prvom vstupe na túto pôdu, od chvíle kedy ma Božia prozreteľnosť povolala na Petrov stolec, pociťujem veľkú česť a vdácnosť za úctivosť a pohostinnosť vás všetkých. Ďakujem pánu prezidentovi za jeho zdvorilé slová pri privítaní, ktorými tlmočil pocity a nádeje dobrého portugalského ľudu. Všetkým, nezávisle na ich viere a náboženstve, patrí môj priateľský pozdrav, osobitne tým, ktorí nemohli prísť na toto stretnutie. Prichádzam ako pútnik Panny Márie Fatimskej, ktorému Najvyšší udelil poslanie utvrdzovať mojich bratov v napredovaní na ich ceste do neba.

Už na počiatku svojej národnej identity sa portugalský ľud obracal k Petrovmu nástupcovi, aby bola uznaná jeho existencia ako národa; následne jeden z mojich predchodcov poctil Portugalsko v osobe jeho kráľa titulom najvernejší (porov. Pius II, Bulla Dum tuam, 25. januára 1460) za vynikajúcu a dlhodobú službu preukazovanú evanjeliu. Pred 93 rokmi došlo k udalosti, kedy sa práve nad Portugalskom otvorilo nebo ako okno nádeje, ktoré otvára Boh, keď mu človek zatvára dvere – v lone ľudskej rodiny pre obnovenie pút bratskej solidarity, ktoré spočívajú vo vzájomnom uznaní jedného a toho istého Otca. Ide o láskavý Boží plán. Nezávisí na pápežovi, ani na akejkol'vek inej cirkevnej autorite: „Nebola to Cirkev, ktorá zaviedla Fatimu – povedal by kardinál Manuel Cerejeira, blahej pamäti – ale Fatima sama vošla do Cirkvi.“

Panna Mária prišla z neba, aby nám pripomenula pravdy evanjelia, ktoré tvoria zdroj nádeje pre ľudstvo, ktoré ochladlo v láske a stráca nádej v spásu. Prvá a radikálna dimenzia tejto nádeje zaiste nie je horizontálny vzťah, ale vertikálny a transcendentný. Vzťah k Bohu je pre ľudskú bytosť esenciálny, pretože bola stvorená Bohom a naňho zameraná, hľadá pravdu vo vlastnej štruktúre poznania, smeruje k dobru v oblasti vôle, a je priťahovaná krásou v esteticknej dimenzii. Svedomie je kresťanské do tej miery, do akej sa otvára plnosť života a múdrosti, ktoré spočívajú v Ježišovi Kristovi. Návšteva, ktorú teraz začínam v znamení nádeje, chce byť ponukou múdrosti a misijného poslania.

Od múdreho pohľadu na život a na svet závisí spravodlivé spoločenské zriadenie. Cirkev, zasadená do dejín, je otvorená pre spoluprácu s tými, ktorí neodsúvajú na okraj a neredukujú do súkromia bytostné uvažovanie o ľudskom zmysle života. Nejde o etickú konfrontáciu medzi laickým a náboženským systémom, ale o otázku zmyslu, ktorému možno zveriť vlastnú slobodu. Rozlišujúca je hodnota, prisudzovaná problematike zmyslu a jeho uplatnenia vo verejnom živote. Republikánsky obrat, ku ktorému došlo v Portugalsku pred sto rokmi, otvoril vo vzťahu medzi Cirkvou a štátom nový priestor slobody pre Cirkev, ktorému na poli kultúry a v cirkevných perspektívach, značne poznamenaných rýchlymi zmenami, dali formu dva konkordáty z rokov 1940 a 2004. Útrapy spôsobené zmenami boli v zásade odvážne vyriešené. Život v pluralite hodnotových systémov a etických rámcov si vyžaduje vydať sa na cestu do stredu vlastného ja a do jadra kresťanstva, aby bola posilnená kvalita svedectva až k svätosti a nachádzané cesty misijného poslania až k radikálnosti mučeníctva.

Drahí portugalskí bratia a priatelia, ďakujem vám ešte raz za srdečné prijatie. Nech Boh žehná všetkým prítomným a všetkým obyvateľom tejto ušľachtilej a milovanej krajiny, ktorú zverujem Panne Márii Fatimskej, vznešenému obrazu Božej lásky, ktorá objíma všetkých ľudí.

Preklad Peter Dufka

Krátko po 13.00 hodine Svätý Otec navštívil palác „Palácio de Belém“, ktorý je známy aj pod názvom „Palác farby ruže“. Prítomným sa prihovril:

„Drahí priatelia!

Pri mojej návšteve pána prezidenta, som sa nemohol nestretnúť aj s vami, aby som vás pozdravil, vás, ktorí spolupracujete v dobrej službe v prezidentskom paláci, pričom sa staráte nielen o tento palác, ale aj o tých, ktorí v ňom žijú, či ktorí do neho zavítajú. Vyjadrujem vám moje úprimné uznanie, spolu so želaním tých najlepších úspechov v tejto práci. Uist'ujem vás o osobitnej spomienke v mojich modlitbách pre každého a každú z vás, aj s vašimi rodinnými príslušníkmi. Nech vás dobrý nebeský Boh požehná, utuží jeho milosťou a jeho svetlom, aby ste na pracovisku s ohľadom jeden na druhého a s vašou snahou o spoločné dobro, ktorým slúžite, mohli tak pri storočnici Portugalska podporiť spravodlivejšiu spoločnosť a lepšiu budúcnosť pre všetkých. Nech na vás všetkých zostúpi požehnanie Všemohúceho Boha, Syna a Ducha Svätého.

Homília pápeža Benedikta XVI. počas svätej omše v Lisabone

V podvečer o 18.15 hod. slávil pápež svätú omšu na historickom námestí Terreiro do Paço.

Drahí bratia a sestry, mladí priatelia!

„Chod'te teda a učte všetky národy...a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28,19-

tu v Lisabone, odkiaľ vyšiel veľký počet kresťanských generácií – biskupi, kňazi, zasvätené osoby a laici, muži a ženy, mladší i starší – ktorí poslúchli Pánovu výzvu a boli jednoducho vyzbrojení istotou, ktorú im On zanechal: „Ja som s vami po všetky dni“. Slávne je miesto, ktoré si získalo Portugalsko medzi národmi pre službu šíreniu viery: V piatich častiach sveta sú miestne cirkvi, ktoré majú pôvod z portugalskej misijnej činnosti.

V minulosti vaša cesta za hľadaním iných národov nebránila ani nezničila väzby k tomu, čo ste boli a v čo ste verili, práve naopak, s kresťanskou múdrosťou sa vám podarilo presadiť skúsenosti a zvláštnosti a otvorili ste sa pomoci druhým, aby ste zostali sami sebou, a to aj v zdanlivej slabosti, ktorá je silou. Dnes účasťou na budovaní európskeho spoločenstva prispievate svojou kultúrnou a náboženskou identitou. Totiž Ježiš Kristus tak ako sa pridal k učeníkom na ceste do Emáuz, tak aj dnes kráča s nami podľa jeho prísľubu: „Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“. Aj my máme pravdivú a osobnú skúsenosť so zmŕtvychvstalým Pánom, hoci odlišnú od apoštolov. Vzdialenosť storočí je prekonaná a Zmŕtvychvstalý žije a koná aj dnes prostredníctvom nás v Cirkvi a vo svete. Toto je našou veľkou radosťou. V živom toku kresťanskej tradície sa Kristus nenachádza vzdialený 2000 rokov späť, ale je naozaj prítomný medzi nami a daruje nám pravdu, svetlo, oživuje nás a ukazuje nám cestu do budúcnosti.

Ježiš, prítomný vo svojom slove v zhromaždení Božieho ľudu so svojimi pastiermi a významným spôsobom prítomný vo sviatosti svojho Tela a Krvi, je tu s nami. Pozdravujem pána kardinála, lisabonského patriarchy, a ďakujem mu za láskavé slová, ktoré mi adresoval na začiatku svätej omše v mene svojej komunity, ktorá ma prijíma a ktorú objímam v počte dvoch miliónov synov a dcér; na vás všetkých tu prítomných – milovaných bratov v biskupskej a kňazskej službe, na vás, drahé zasvätené osoby a veriacich laikov, drahé rodiny a mládež, pokrstených i katechumenov – na vás sa obraciam svojim bratským a priateľským pozdravom, ako aj na všetkých, ktorí nás sledujú prostredníctvom rádia a televízie. Z celého srdca ďakujem pánovi prezidentovi republiky za jeho prítomnosť ako aj autoritám zvlášť lisabonskému primátorovi, ktorý mi zdvorilo odovzdal kľúče mesta.

Lisabon - priateľ, prístav a útočisko toľkých nádeji, ktoré ti zverili tí, ktorí odchádzali a ktorí ťa navštevovali – rád by som si dnes poslušil týmito kľúčmi, ktoré si mi odovzdal, aby si mohol svoje ľudské nádeje zakladať na Božej nádeji.

V čítaní z prvého listu sv. apoštola Petra sme pred chvíľou počuli: „Hľa, kladiem na Sione kameň uholný, vyvolený a vzácny; kto v neho verí, nebude zahanbený.“ A apoštol ďalej vysvetľuje: Priblížte sa k Pánovi, „k živému kameňu, ktorí ľudia síce zavrhi, ale pred Bohom je vyvolený a vzácny“ (1 Pt 2, 6.4). Bratia a sestry, kto verí v Ježiša, nebude zahanbený. Je to Božie slovo, ktoré sa nemýli a nemôže nás oklamať. Slovo potvrdené „veľ-

kým zástupom, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov“, ktorých kontemploval autor Zjavenia ako „oblečených do bieleho rúcha a v rukách mali palmy“ (Zjv 7,9). V tomto nespočetnom množstve nie sú len svätí Verissimus, Maxima a Júlia, tu umučení za Diokleciánovho prenasledovania, alebo sv. Vincent, diakon a mučeník, hlavný patrón patriarchátu; sv. Anton a sv. Ján z Brita, ktorí odtiaľto vyšli rozsievateľ dobré Božie semeno k iným národom a krajinám, alebo sv. Nuno zo Svätej Márie, ktorého som niečo pred vyše rokom zapísal do knihy svätých. Tento nespočetný zástup tvoria „služobníci nášho Boha“ všetkých čias a miest, na ktorých čele je znak kríža urobený „pečaťou živého Boha“ (Zjv 7,2): teda Duch Svätý. Jedná sa o počiatkový obrad vo sviatosti krstu, ktorý sme prijali a skrze ktorého rodí Cirkev nových svätých.

Vieme, že nechýbajú v Cirkvi aj synovia spurní a dokonca až rebelantskí, ale Cirkev práve vo svätých spoznáva svoje charakteristické prvky a práve v nich zakúša svoju najhlbšiu radosť. Spája ich všetkých vôľa a ochota vteliť evanjelium do vlastného života na podnet večného animátora Božieho ľudu, ktorým je Duch Svätý. Upierajúc zrak na vlastných svätých táto miestna Cirkev správne stanovila, že pastoračnou prioritou dneška je urobiť z každej kresťanskej ženy a kresťanského muža žiarivú prítomnosť evanjeliovej nádeje uprostred sveta, v rodine, kultúre, ekonómii i politike. Často nás znepokojujú sociálne, kultúrne a politické dôsledky na vieru, nepochybujúc o tom, že tu tá viera je, ale žiaľ, je vždy menej skutočnosťou. Prílišná dôvera sa kladie do štruktúr a cirkevných programov, do rozdelenia moci a funkcií; ale čo sa stane, ak soľ stratí chuť?

Aby sa to nestalo, treba opätovne s účinnosťou a radosťou hlásať udalosť Kristovej smrti a zmŕtvychvstania, čo je srdcom kresťanstva, oporným bodom a pilierom našej viery, mocnou pákou našich istôt, prudkým vetrom, ktorý rozháňa hocaký strach a nerozhodnosť, pochybnosť i ľudskú vypočítavosť. Kristovo zmŕtvychvstanie nás uistuje o tom, že žiadna nepriateľská sila nemôže zničiť Cirkev. Teda naša viera má základ, ale je potrebné, aby sa táto viera stala životom v každom z nás. Je tu teda veľká snaha, aby sa každý kresťan zmenil na svedka schopného uvedomiť si, aká nádej ho oživuje (porov. 1 Pt, 3,15): iba Kristus môže naplno uspokojiť tie najhlbšie túžby ľudského srdca a dať odpoveď na znepokojujúce otázky o utrpení, nespravodlivosti a zloby, o smrti a posvätnom živote.

Drahí bratia a sestry, mladí priatelia, Kristus je vždy s nami a stále kráča so svojou Cirkvou, sprevádza ju a ochraňuje, ako nám povedal: „Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28,20). Nikdy nepochybujte o jeho prítomnosti! Vždy hľadajte Pána Ježiša, vzrastajte v priateľstve s ním, prijímajte ho vo sv. prijímaní. Učte sa počúvať jeho slovo a aj spoznávať ho v chudobných. Prežívajte váš život s radosťou a nadšením, istí si jeho prítomnosťou a bezpodmienečným, obetavým a verným priateľstvom až na smrť na kríži.

Svedčte všetkým o radosť z jeho mocnej a príjemnej prítomnosti a začnite u vašich rovesníkov. Povedzte im, že je dobré byť Ježišovým priateľom a že sa ho oplatí nasledovať. Vaším nadšením ukazujte, že medzi mnohými spôsobmi života, ktoré nám dnešný svet ponúka – zjavne toho istého stupňa – jediný, v ktorom je pravý zmysel života a teda pravá, trvalá radosť, je nasledovanie Krista.

Každý deň hľadajte ochranu Panny Márie, Matky nášho Pána Ježiša Krista a zrkadla každej svätosti. Ona, celá svätá, vám pomôže byť vernými učeníkmi svojho Syna Ježiša Krista.

Preklad Andrej Klapka

V závere slávenia Eucharistie ešte Svätý Otec venoval pár slov prítomným v osobitnom poslanstve, najmä k 50. výročiu vzniku Svätyně Krista Kráľa:

„Kristus je tu znázornený ako rozprestiera ruky na celé Portugalsko, takmer akoby mu chcel pripomenúť kríž, na ktorom Ježiš nadobudol pokoj vesmíru a ukázal sa ako kráľ a sluha, pretože je skutočným Spasiteľom ľudstva. Vo svojej funkcii, nech sa táto svätyně stane stále viac miestom, na ktorom si každý veriaci bude môcť overiť, ako sú Kristove kritériá vtláčené do života krstného zasvätenia, aby tak podporovali budovanie lásky, spravodlivosti a pokoja zasahujúc do spoločnosti v záujme biednych a utláčaných, na zameranie spirituality kresťanských spoločenstiev v Kristovi, Pánovi a Sudcovi dejín.“

Všetkým, ktorí pracujú vo Svätyni Krista Kráľa, ako aj pútnikom a všetkým veriacim Diecézy Setúbal, v ktorej sa svätyně nachádza, udelil pápež hojné nebeské požehnanie - tvorcov trvalej nádeje a pokoja v srdciach rodín a spoločnosti.

Slová Benedikta XVI. portugalským mladým

Benedikt XVI. sa na záver prvého dňa návštevy prihovoril aj mladým z viacerých farností, ktorí sa zišli na nádvorí Apoštolskej nunciatúry, počas pápežovej večere. Ako povedal, veľmi oceňuje živú a početnú účasť mladých na Eucharistii, čím preukázali skúšku ich viery ako aj ich chuť stavať budúcnosť na evanjeliu Ježiša Krista. Potom dodal:

„Ďakujem za radostné svedectvo, ktoré ponúkate Kristovi, naveky mladému, a aj za starostlivosť, ktorú prejavujete jeho biednemu vikárovi na zemi, počas tohto večerného stretnutia. Prišli ste, aby ste mi zažehali dobrú noc a zo srdca vám ďakujem. Ale teraz ma musíte nechať ísť spať, inak by to nebola dobrá noc. Zajtra nás čaká ďalší deň.“

Zakúsím veľkú radosť, keď sa budem môcť pripojiť k množstvu pútnikov z Fatimy pri príležitosti 10. výročia blahorečenia Františka a Hyacinty. Oni sa s pomocou Panny Márie naučili vidieť Božie svetlo v intimite ich srdca a oslavovať ho v ich životoch. Nech pre vás Panna Mária vyprosí tú istú milosť a nech vás ochraňuje! Nadalej s vami počítam, aj s vašimi modlitbami, aby táto návšteva Portugalska bola plná ovocia. A teraz vám

s veľkou radosťou udeľujem moje požehnanie, v mene Otca a Syna a Duchu Svätého. Dobrú noc! Uvidíme sa zajtra. Veľmi pekne ďakujem!“ -sg-

V stredu 12. mája sa program začal ráno o 10.00 hod. stretnutím hlavy Katolíckej cirkvi so svetom kultúry v Kultúrnom centre Belém v Lisabone.

Príhovor pápeža Benedikta XVI. na stretnutí so svetom kultúry

Som veľmi rád, že tu vidím zhromaždených zástupcov z mnohých oblastí portugalskej kultúry, ktorú tak dôstojne zastupujete. Muži a ženy, ktorí ste zapojení do výskumu a budovania poznatkov. Všetkých uistujem o mojom blízkom priateľstve, vážim si vás a uznávam dôležitosť toho, čo robíte a čím ste. Vláda, ktorú tu zastupuje ministerka kultúry, a ktorú z úctou pozdravujem, sa stará o národné priority sveta kultúry. Ďakujem všetkým, ktorí umožnili toto naše stretnutie, osobitne Komisii pre kultúru Biskupskej konferencie s jej predsedom, Mons. Manuelom Clementem, ktorému ďakujem za slová privítania a za predstavenie mnohohlasovej reality portugalskej kultúry, ktorú tu zastupujú niektorí z jej najlepších protagonistov. Ich pocity a očakávania vyjadril filmár Manoel de Oliveira, ktorý má už ctihodný vek a kariéru, a jemu patrí môj pozdrav plný obdivu a lásky, ako aj živé uznanie za slová, s ktorými sa ku mne obrátil a v ktorých bolo možné vidieť obavy a stav portugalskej duše uprostred turbulencií dnešnej spoločnosti.

Dnešná kultúra reflektuje isté „napätie“, ktoré niekedy prerastie do „konfliktu“, medzi prítomnosťou a tradíciou. Dynamika spoločnosti absolutizuje prítomnosť a odtrháva ju od kultúrneho dedičstva minulosti bez úmyslu načrtnúť budúcnosť. Takéto zhodnotenie „prítomnosti“ ako zdroja inšpirácie zmyslu života, ako individuálneho, tak aj sociálneho, sa zráža so silnou kultúrnou tradíciou portugalského ľudu, ktorá je hlboko ovplyvnená tisícročným vplyvom kresťanstva, a so zmyslom pre globálnu zodpovednosť. Táto kultúrna tradícia sa potvrdila v dobrodružstve objavovania a misionárskeho zápalu pri podelení sa o dar viery s inými národmi. Kresťanský ideál univerzality a bratstva inšpiroval toto spoločné dobrodružstvo, aj keď vplyv osvietenstva a laicizmu bol citelný.

Spomínaná tradícia dala základ tomu, čo môžeme nazvať „múdrosťou“, teda zmyslom života a histórie, ktorej súčasťou tvorilo aj etické univerzum a „ideál“, ktorý sa zo strany Portugalska naplnil a ktorý sa vždy snažil ustanoviť vzťahy so zvyškom sveta.

Cirkev sa tu ukazuje ako veľká ochrankyňa zdravej tradície, ktorej bohatstvo dáva do služieb spoločnosti. Spoločnosť aj naďalej rešpektuje a cení si jej službu pre spoločné dobro, ale vzdáľuje sa od citovanej „múdrosti“, ktorá je súčasťou jej dedičstva. Tento „konflikt“ medzi tradíciou a prítomnosťou sa prejavuje v kríze pravdy,

ale iba ona nás môže nasmerovať na cestu vydareného života, ako individua, tak aj ľudu. Totiž ľud, ktorý prestane vedieť, aká je jeho vlastná pravda, sa stratí v labirinte času a histórie, bez jasne definovaných hodnôt a bez jasne ohlásených veľkých cieľov. Drahí priatelia, musíme vykonať veľa úsilia, aby sme pochopili ako sa stavia Cirkev v dnešnom svete, pomáhajúc spoločnosti pochopiť, že ohlasovanie pravdy je službou, ktorú Ona ponúka spoločnosti, a tak otvára nové horizonty budúcnosti, veľkosti a dôstojnosti. Cirkev totiž má „uskutočniť poslanie pravdy, v každej dobe a okolnosti, v miere človeka, jeho dôstojnosti, jeho povolania. (...) Vernosť človeku si vyžaduje vernosť pravde, ktorá samotná je zárukou slobody (por. Jn 8,32) a možnosti integrálneho rozvoja človeka. Cirkev ju preto hľadá, neúnavne ohlasuje a uznáva ju všade, kde sa objaví. Tohto posolania pravdy sa Cirkev nemôže vzdať“ (enc. Caritas in veritate, 9) Pre spoločnosť, ktorá je formovaná vo väčšine katolíckymi, a ktorej kultúra bola hlboko poznačená kresťanstvom, sa ukazuje dramatický pokus nájsť pravdu mimo Ježiša Krista. Pre nás kresťanov je pravda božskou; je to večný „Logos“, ktorý získal ľudský výraz v Ježišovi Kristovi, ktorý mohol objektívne povedať: „Ja som pravda“ (Jn 14,6). Spolunažívanie Cirkvi, vo svojej pevnej náklonnosti večnému charakteru pravdy, s rešpektom pre ďalšie „pravdy“, alebo s pravdami iných, je učením, ktoré samotná Cirkev aj koná. V tomto navzájom rešpektujúcom sa dialógu sa môžu otvoriť nové brány pre odovzdávanie pravdy.

„Cirkev - napísal pápež Pavol VI. - musí viesť dialóg so svetom v ktorom žije. Cirkev je slovom, Cirkev je posolstvom, Cirkev je dialóg“ (enc. Ecclesiam suam, 67). Totiž dialóg bez dvojakosti a pri vzájomnom rešpekte zapojených strán, je dnes vo svete prioritou, od ktorej Cirkev nechce odstúpiť. Svedectvo o tom vydáva prítomnosť Svätej stolice v rôznych medzinárodných organizáciách, ako napríklad Centrum sever juh Rady Európy, ktoré bolo zriadené pred 20 rokmi tu v Lisabone, a ktoré má ako základný kameň medzikultúrny dialóg s cieľom podporovať spoluprácu medzi Európou, juhom Stredozemia a Afrikou a vybudovať svetové občianstvo založené na ľudských právach a zodpovednosti občanov nezávisle na ich etnickom pôvode, politickej príslušnosti, pri rešpektovaní náboženského vierovyznania.

Keď konštatujeme kultúrnu rozdielnosť, je potrebné konať tak, aby osoby nielen prijímali existenciu kultúry iného, ale nechali sa ňou aj obohatiť a ponúkli jej to, čo vlastní dobrého, pravdivého a krásneho.

Toto je hodina, ktorá si vyžaduje naše najlepšie sily, prorockú odvahu, obnovenú schopnosť „vedenia nových svetov do sveta“, ako by to povedal váš národný básnik (Luigi di Camoes, Os Lusíades, II., 45). Vy, pracovníci kultúry v každej jej podobe, tvorcovia myšlienok a názorov, „máte vďaka vášmu talentu, možnosť hovoriť k srdcu ľudstva, dotknúť sa individuálnej i kolektívnej citlivosti, vyvolať sny a nádeje, rozšíriť horizonty poznania a ľudskej snahy. (...) A nemajte strach konfron-

tovať sa s prvotným a posledným zdrojom krásy, viesť dialóg s veriacimi, s tými, ktorí ako vy, sa cítia pútnikmi vo svete a v histórii smerom k nekonečnej Kráse” (prihovor umelcom, 21. novembra 2009).

Práve s cieľom „spojiť moderný svet s oživujúcimi a trvalými energiami evanjelia” (Ján XXIII. apošt. konšt. Humanae salutis, 3) sa uskutočnil II. Vatikánsky koncil, v ktorom Cirkev, vychádzajúc z obnovenej zodpovednosti katolíckej tradície, berie vážne a rozlišuje, premieňa a prekonáva kritiku, ktorá je základom síl, ktoré charakterizovali modernosť, teda reformu a osvietenstvo. Cirkev tak sama od seba prijímala a tvorila to najlepšie z inšancií modernosti, na jednej strane ich prekonávala a na druhej sa vyhýbala ich chybám a slepým uličkám. Udalosť koncilu priniesla predpoklady pre skutočnú katolícku obnovu a pre novú civilizáciu - civilizáciu lásky - ako evanjelióvu službu človeku a spoločnosti.

Drahí priatelia, Cirkev považuje ako svoje prioritné poslanie v súčasnej kultúre, udržiavať živým hľadanie pravdy a následne Boha. Privádzať ľudí, aby pozerali ďalej, za predposledné veci, a aby sa dali na hľadanie posledných vecí. Pozývam vás, aby ste si prehĺbili poznanie Boha, tak ako sa On zjavil v Ježišovi Kristovi, pre našu plnú realizáciu. Konajte krásne veci, ale predovšetkým urobte z vašich životov miesta krásy. Nech sa za vás prihovára Betlehemská Panna Mária, ktorú uctievať už dlhé storočia námorníci na oceánoch a dnes navigátori Dobra, Pravdy a Krásy. **Preložil Ludovít Malík**

V popoludňajších hodinách sa Svätý Otec premiestnil vrtuľníkom do Fatimy, kde o 18.00 hod. boli na programe večery s kňazmi, rehoľníkmi, seminaristami a diakonmi, po ktorých bude nasledovať v Kaplnke zjavení požehnanie fákli.

Prihovor Benedikta XVI. po modlitbe vešpier

Drahí bratia a sestry,

„keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy..., aby sme dostali adoptívne synovstvo“ (Gal 4, 4.5). Plnosť času prišla, keď Večný vnikol do času; dielom a milosťou Ducha Svätého bol Syn Najvyššieho počatý a stal sa človekom v lone ženy, Panny a Matky, ktorá je modelom a vznešeným vzorom veriacej Cirkvi. Ona neprestáva rodiť nových potomkov v Synovi, ktorého Boh určil za prvorodeného zo všetkých bratov. Každý z nás je pozvaný byť s Máriou a ako Mária, pokorným a jednoduchým znamením Cirkvi, ktorá sa neustále ako nevesta odovzdáva do rúk svojho Pána.

Všetkým vám, ktorí ste darovali život Kristovi, túžim dnes večer vyjadriť chválu a cirkevné uznanie. Vďaka za vaše svedectvo, často tiché, no vôbec nie ľahké; vďaka za vašu vernosť evanjeliu a Cirkvi. V Ježišovi, prítomnému v Eucharistii, objímam svojich bratov v kňazstve a diakonov, zasvätených i zasvätené, bohoslovcov a členov hnutí a nových cirkevných spoločenstiev tu prítomných. Nech Pán odmení tak, ako to vie a doká-

že iba On, všetkých tých, ktorí umožnili toto stretnutie pred eucharistickým Ježišom, zvlášť myslím na biskupskú komisiu za povolania a úrady so svojím predsedom, Mons. Antóniom Santosom, ktorému ďakujem za slová plné kolegiálnej a bratskej lásky, ktoré odzneli na začiatku vešpier. V tomto dokonalom „večeradle“ viery, akým je Fatima, nám Panna a Matka ukazuje cestu k nášmu čistému a svätému obetovaniu do Otcových rúk.

Dovoľte mi, aby som vám otvoril srdce a povedal vám, že hlavnou starosťou každého kresťana, zvlášť zasvätenej osoby či oltárneho služobníka, má byť vernosť vlastnému povolaniu, ako učeníka, ktorý chce nasledovať Pána. Vernosť je zároveň pomenovaním lásky, lásky dôslednej, pravej a hlbokkej ku Kristovi Kňazovi. „Ak krst je opravdivé vkročenie do Božej svätosti prostredníctvom začlenením sa do Krista a prijatia Ducha Svätého, bolo by nezmyselné uspokojiť sa s nejakým priemerým životom, prežívaným v znamení minimalistickej etiky a povrchnej religiozности“ (Ján Pavol II. Ap. list Novo millennio ineunte, 31). V tomto Kňazskom roku, ktorý sa chýli ku koncu, nech zostúpi na vás hojnosť milosti, aby ste prežívali radosť zasvätenia a svedčili o kňazskej vernosti, založenej na Kristovej vernosti. To zjavne predpokladá naozajstný dôverný vzťah s Kristom v modlitbe, pretože to bude tou silnou a intenzívnou skúsenosťou Pánovej lásky, ktorá umožní kňazom a zasväteným osobám odpovedať výlučným a zaväzujúcim spôsobom na jeho lásku.

Tento život osobitného zasvätenia sa zrodil ako evanjelióva spomienka pre Boží ľud, spomienka, ktorá dokazuje, potvrdzuje a ohlasuje celej Cirkvi evanjelióvu radikálnosť a príchod kráľovstva. Nuž, drahé zasvätené osoby, smerujte vašou snahou v modlitbe, askéze, rozvoji duchovného života, apoštolskej činnosti a poslaní k nebeskému Jeruzalemu, anticipujte eschatologickú cirkev, pevnú vo vlastníctve a v láskavej kontemplácii Boha – Lásky. Aká veľká je dnes potreba takéhoto svedectva! Mnohí z našich bratov žijú, ako keby nebol posmrtný život, nestarajú sa o svoju večnú spásu. Ľudia sú pozvaní prilnúť k poznaniu a Božej láske a poslaním Cirkvi je pomáhať im v tomto povolaní. Dobré vieme, že Boh je pánom svojich darov a obrátenie ľudí je milosťou. Ale sme zodpovední za hlásanie viery, úplnej viery a jej požiadaviek. Drahí priatelia, napodobňujme arského farára, ktorý sa taktom modlil k dobrému Bohu: „Daj, aby sa moja farnosť obrátila a ja budem trpieť do konca života všetko, čo Ty chceš“. A robil všetko pre to, aby ľudia vytrhol z vlažnosti a priviedol ich k láske.

Medzi všetkými údmí Kristovho Tela je hlboká solidarita: nemožno ho milovať bez lásky k blížnym. Pre ich spásu sa chcel Ján Mária Vianney stať kňazom: „Aby som získal duše pre dobrého Boha“, hovorieval ako 18-ročný o svojom povolaní, tak, ako hovoril aj sv. Pavol: „Aby som získal čím viacerých“ (1 Kor 9,19). Generálny vikár mu povedal: „Vo farnosti niet veľa Božej lásky, vy ju tam vovediete“. A vo svojom kňazskom zápale bol svätý farár milosrdný ako Ježiš pri stretnutí s každým

hriešnikom. Radšej nástojil na žiarivý príklad čnosti, na milosrdenstvo Boha, pred pohľadom ktorého sú naše hriechy ako „zrnká piesku“. Poukazoval na zraňovanú Božiu nehu. Obával sa, že sa kňazi stanú „necitliví“ a zvyknú si na ľahostajnosť svojich veriacich: „Beda pastierovi – napomínal – ktorý ostane ticho, vidiac Boha potupeného a duše umierať“.

Milovaní bratia kňazi, na tomto mieste, ktoré je vďaka Márii také zvláštne, majú pred očami jej povolanie vernej učeníčky Syna Ježiša od počatia po kríž a potom na ceste rodiacej sa Cirkvi, uvažujte nad neslýchanou milosťou vášho kňazstva. Vernosť vlastnému povolaniu si vyžaduje odvahu a dôveru, ale Pán aj chce, aby ste vedeli spojiť vaše sily; buďte starostliví jedni voči druhým a bratsky si pomáhajte. Spoločné chvíle modlitby a štúdia, zdieľanie životných nárokov a kňazskej práce sú nevyhnutnou súčasťou vášho života. Aké je obdivuhodné, keď sa prijímate navzájom vo vašich domoch s Kristovým pokojom vo vašich srdciach! Aké dôležité je pomáhať si navzájom prostredníctvom modlitby, užitočnými radami a rozlišovaním! Osobitnú pozornosť venujte situáciám istého oslabenia kňazských ideálov alebo tomu, keď sa venujete činnostiam, ktoré integrálne nie sú v súlade s tým, čo je vlastné služobníkovi Ježiša Krista. Teda nastáva chvíľa prijať spolu s horlivosťou bratstva pevný postoj brata, ktorý pomáha svojmu bratovi „zostať stáť na nohách“.

Aj keď je Kristovo kňazstvo večné (porov. Hebr 5,6), život kňazov je obmedzený. Kristus chce, aby ďalší zvečňovali v čase služobné kňazstvo, ktoré ustanovil. Preto si uchovajte vo vašom vnútri a okolo vás túžbu vzbudiť – s pomocou milosti Ducha Svätého – nové kňazské povolania medzi veriacimi. Dôverná a vytrvalá modlitba, radostná láska k vlastnému povolaniu a zasvätená práca duchovného vedenia vám umožnia rozlíšiť dar povolania v tých, ktorých Boh volá.

Milí bohoslovci, ktorí ste už urobili prvý krok ku kňazstvu, a ktorí sa pripravujete či už vo veľkom seminári alebo v domoch rehoľnej formácie, pápež vás povzbudzuje, aby ste si boli vedomí veľkej zodpovednosti, ktorú na seba vezmete; dobre skúmajte úmysly a pohnútky, venujte sa silnou myslou a obetavým duchom svojej formácii. Eucharistia, stred života kresťana a škola pokory i služby, musí byť hlavným predmetom vašej lásky. Adorácia, zbožnosť a starostlivosť o Najsvätejšiu Sviatosť počas rokov prípravy vám umožnia raz sláviť obetu oltára s opravdivým a povzbudzujúcim pomazaním.

Na tejto ceste vernosti nech nás, milovaní kňazi a diakoni, zasvätené osoby, bohoslovci a angažovaní laici, sprevádza Preblahoslavená Panna Mária. S ňou, a tak ako ona sme slobodní, aby sme boli svätí, slobodní, aby sme boli chudobní, čistí a poslušní; slobodní pre všetkých a tak odpútaní od všetkého; slobodní od seba samých, aby v každom rástol Kristus, skutočný zasvätený Otec a Pastier, ktorému kňazi prepožičiavajú hlas a úkony, v ktorých je prítomný; slobodní, aby sme dnešnej spoločnosti prinášali mŕtveho a zmŕtvychvstalého Ježiša,

ktorý zostane s nami až do skončenia vekov, a ktorý sa všetkým daruje v Najsvätejšej Eucharistii.

Preložil Andrej Klapka

Svätá omša pred Svätýňou Panny Márie Fatimskej

Hlavným bodom programu tretieho dňa návštevy – vo štvrtok 13. mája – bola svätá omša o 10.00 hod. pred Svätýňou Panny Márie Fatimskej, na ktorej sa zúčastnilo asi 500 tisíc veriacich. Svätý Otec sa im prihovril týmito slovami:

Drahí pútnici!

«Známy bude ich rod v národe, [...] sú pokolením, ktoré poželhal Pán.» (Iz 61, 9). Týmto sa začína dnešné prvé čítanie, ktorého slová sa zázračne naplňujú na tomto zhromaždení, ktoré sa zišlo s oddanosťou k nohám Fatimskej Panny Márie. Milované sestry a bratia, aj ja prichádzam do Fatimy ako pútnik, prichádzam do tohto «domu», ktorý si Mária vybrala, aby k nám prehovorila v tejto modernej dobe. Prišiel som do Fatimy, aby som sa mohol potešiť z Máriinej prítomnosti a jej materskej ochrany. Prišiel som do Fatimy, pretože sem smeruje dnešná putujúca Cirkev, ktorú ustanovil jej Syn ako nástroj evanjelizácie a sviatosť spásy. Prišiel som do Fatimy, aby som sa, spolu s Máriou a mnohými pútnikmi, modlil za naše ľudstvo, prenasledované biedou a utrpením. Nakoniec, prišiel som do Fatimy s tou istou láskou ako blahoslavení František a Hyacinta a Božia služobníca Lucia, aby som sa zdôveril Panne Márii s vyznaním, že «milujem», že Cirkev, že kňazi «milujú» Ježiša a túžia upierať zrak na neho v dňoch, kedy sa Rok kňazov chýli ku koncu a aby som zveril do materskej opatery Márie kňazov, zasvätených, misionárov a všetkých, čo pracujú pre dobro a zveľadujú a spravujú Boží dom.

Oni sú rodom, ktorý Pán poželhal... Rodom, ktorý Pán poželhal, si ty, milovaná Leirijsko-Fatimská diecéza, spolu so svojim pastierom Mons. Antoniom Martom, ktorému ďakujem za privítanie na začiatku a za každú ochotnú láskavosť, ktorú mi prejavil aj prostredníctvom svojich spolupracovníkov v tejto svätyni. Pozdravujem pána prezidenta tejto krajiny a ostatných verejných

predstavitel'ov, ktorí slúžia tomuto slávnemu národu. Priatelia by som si objal všetky diecézy Portugalska, ktoré sú tu zastúpené svojimi biskupmi a zverujem Nebesiam všetky národy a všetkých ľudí tejto zeme. V Bohu srdcom objímam všetkých ich synov a dcéry, osobitne tých, ktorí žijú v súžení alebo opustení, s túžbou odovzdať im tú veľkú nádej, ktorá horí v mojom srdci a ktorá sa tu, vo Fatime, prejavuje ešte hmatateľnejším spôsobom. Naša veľká nádej tkvie v každom z vás, drahí prítomní pútnici a tí, ktorí ste s nami spojení prostredníctvom komunikačných prostriedkov.

Áno! Pán, naša veľká nádej, je s nami; vo svojej milosrdnej láske ponúka svojmu ľudu budúcnosť: budúcnosť spoločenstva s ním. Boží ľud, po tom, ako zakúsil milosrdenstvo a útechu Boha, ktorý ho neopustil na ťažkej ceste domov z Babylonského vyhnanstva, volá: «S jasotom sa chcem tešiť v Pánovi, duša mi zaplesá v mojom Bohu.» (Iz 61,10). Vznesenou dcérou tohto národa je Panna Mária z Nazareta, ktorá, odetá milosťou a trochu prekvapená, že má nosiť pod srdcom Boha, ktorý rástol v jej lone, si tiež osvojuje túto radosť a túto nádej spevom Magnifikátu: «A môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi.» Napriek tomu nevníma seba ako vyvolenú spomedzi nemohúcnych, naopak ohlasuje im sladkú radosť úžasnej materinskej starostlivosti Boha, pretože «jeho milosrdenstvo z pokolenia na pokolenie s tými, čo sa ho boja» (Lk 1, 47.50).

Dôkazom toho je toto požehnané miesto. O sedem rokov sa sem vrátite na oslavu stého výročia prvého zjavenia Panej, ktorá «prišla z Neba», ako Učiteľka, ktorá vovádza malých vizionárov do hlbokého poznania Trojičnej lásky a dáva im zakúsiť samotného Boha, ako najkrajšiu vec ľudského bytia. Je to skúsenosť milosti, cez ktorú si zaľúbili Boha v Ježišovi až tak, že Hyacinta zvolá: «Veľmi rada hovorím Ježišovi, že ho milujem! Keď mu to poviem mnoho ráz, zdá sa mi, že mi horí srdce, ale nepáli ma to.» A František: «To, čo sa mi páčilo najviac zo všetkého, bolo vidieť nášho Pána vo svetle, ktoré nám naša Matka vložila do srdca. Mám Boha veľmi rád!» (Spomienky sestry Lucie, I, 42 a 126).

Bratia a sestry, keď počúvame tieto nevinné a hlboké mystické vyznania pastierikov, niekto by mohol na nich hľadieť tak trochu závistlivo, pretože oni videli, alebo so sklamaním a rezignáciou toho, kto nemal takéto šťastie, ale neprestáva po tom túžiť. Týmto ľuďom hovorí pápež to, čo Ježiš: «Nemýlite sa preto, že nepoznáte Písmo ani Božiu moc?» (Mk 12,24). Písmo nás pozýva uveriť: «Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.» (Jn 20, 29), ale Boh – mne bližší viac ako ja sám sebe (por. Sv. Augustín, Vyznania, III, 6, 11) – má moc prísť až k nám, osobitne cez naše vnútorné zmysly, a tak duša pocíti nežný dotyk skutočnosti, ktorá presahuje zmysly a ktorá ju uschopňuje dosiahnuť veci neviditeľné, zmyslom neviditeľné. Takýto cieľ si vyžaduje vnútornú bdelosť srdca, ktorú väčšinu dňa strácame kvôli silnému tlaku vonkajšieho sveta, obrazov a starostí, ktoré naplňajú našu dušu (por. Teologický komentár k Fatimskému posolstvu, rok

2000). Áno! Boh môže prísť k nám a zjaviť sa nášmu vnútornému zraku.

Navyše, to Svetlo v hĺbke duše pastierikov, ktoré pochádza z Božej budúcnosti, je to isté svetlo, ktoré sa zjavilo v plnosti časov a prišlo pre všetkých: keď sa Syn Boží stal človekom. To, že On má moc zapáliť tie najzmrzutejšie a najsmutnejšie srdcia, vidíme na Emauzských učeníkoch (por. Lk 24,32). Preto má naša nádej skutočný základ, opiera sa o udalosť, ktorá sa odohráva v dejinách a zároveň ich presahuje: je to Ježiš Nazaretský. Je to nadšenie z jeho múdrosti a jeho spasiteľskej moci, ktoré vzbudzoval vo vtedajšom ľude a ktoré spôsobuje, že jedna žena – ako sme to počuli v evanjeliu – zvoláva: «Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsia, ktoré si požíval.» Ale Ježiš na to hovorí: «Skôr sú blahoslavení tí, čo počúvajú Božie slovo a zachovávajú ho.» (Lk 11, 27.28). Kto má však čas na to, aby počúval jeho slovo a nechal sa osloviť jeho láskou? Kto bdie v noci pochybností a neistoty, so srdcom bdelým v modlitbe? Kto očakáva zornicu nového dňa s horiacou sviecou viery? Viera v Boha otvára človeku horizont istej nádeje, ktorá nesklame; ukazuje pevný základ, o ktorý možno bez obáv oprieť vlastný život; vyžaduje si úplné odovzdanie sa v dôvere do rúk Lásky, ktorá podpiera tento svet.

«Známy bude ich rod v národe, [...] sú pokolením, ktoré požehnal Pán.» (Iz 61, 9) V neochvejnej nádeji, ktorá prináša plody v láske schopnej obetovať sa pre druhých, ale nie za cenu druhých; naopak – ako sme to počuli v druhom čítaní – «Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží.» (1Kor 13,7) Príkladom a podnetom toho sú pastierikovia, ktorí premenili svoj život na obeť Bohu a ktorí ho z lásky k Bohu žili pre iných. Panna Mária im pomohla otvoriť srdce pre univerzálnosť lásky. Zvlášť blahoslavená Hyacinta predstavuje neúnavnú spolupatričnosť s chudobnými a vytrvalú obeť za obrátenie hriešnikov. Len v takejto láske bratstva a spolupatričnosti budeme schopní vybudovať civilizáciu Lásky a Pokoja.

Klamal by sám seba ten, kto by si myslel, že prorocké posolstvo Fatimy je ukončené. V ňom oživa Boží zámer, ktorý sa pýta od počiatku človeka: «Kde je tvoj brat Ábel? [...] Hlas krvi tvojho brata hlasno volá zo zeme ku mne.» (Gn 4, 9) Človek dokázal spustiť kolobeh smrti a hrôzy, ale zastaví ho nedokáže... Vo Svätom písme sa často uvádza, že Boh hľadá spravodlivých, aby zachránil mesto človeka a to sa deje aj tu vo Fatime, keď sa Panna Mária pýta: «Chcete sa ponúknuť Bohu a znášať každé utrpenie, ktoré na vás zošle, ako obeť za odčinenie hriechov, ktorými ho ľudia urazili a ako prosbu za obrátenie hriešnikov?» (Spomienky sestry Lucie, I, 162).

Do ľudskej rodiny, ktorá je ochotná obetovať najposvätejšie putá na oltár malicherného egoizmu národa, rasy, ideológie, skupiny, jednotlivca, zostúpila

z Neba naša blahoslavená Matka, aby vložila do srdce tých, ktorí sa k nej utiekajú, Božiu lásku, ktorá horí v jej srdci. V tej dobe boli len traja, ale ich príklad života sa rozšíril a znásobil v nespočetných skupinách po celej zemi, osobitne tam, kam prichádza putovná socha Panny Márie, medzi tými, ktorí sa zasvätili bratskej solidarite. Nech týchto sedem rokov, ktoré nás delia od stého výročia Zjavení, urýchlia ohlásené víťazstvo Nepoškvrneného srdca Panny Márie na slávu Najsvätejšej Trojice.

Preložila Rút Lačná

Svätý Otec sa stretol s organizáciami sociálnej pastorácie

Vo štvrtok o 17:00 hodine sa Svätý Otec stretol s organizáciami sociálnej pastorácie v Kostole Najsvätejšej Trojice. Prítomným adresoval tieto slová:

Drahí bratia a priatelia,

počuli ste Ježiša povedať: „Chod' a rob aj ty podobne!“ (Lk 10,37). Povzbudzuje nás, aby sme si osvojili štýl dobrého samaritána, ktorého príklad bol práve proklamovaný, aby sme vnášali do situácií núdze bratskú pomoc. V čom spočíva tento štýl? Spočíva vo „vnímavom srdci“. „Takéto srdce vidí, kde je potrebná láska a podľa toho koná“ (Benedikt XVI., Enc. Deus caritas est, 31). Takto konal dobrý samaritán. Ježiš sa neobmedzuje na povzbudzovanie. Podľa učenia cirkevných otcov je dobrým samaritanom on sám. Stáva sa bližným každému človeku, „vylieva na jeho rany olej útechy a víno nádeje“ (Spoločná prefácia VIII.), a vedie ho do hostinca, ktorým je Cirkev, kde ho nechá liečiť, zveruje ho svojím služobníkom a osobne zaplatí vopred za jeho uzdravenie. „Chod' a rob aj ty podobne!“ Pokiaľ chceme žiť so srdcom dobrého samaritána, musí sa bezpodmienečná Ježišova láska, ktorá nás uzdravila, teraz premeniť na lásku darovanú zadarmo a veľkoryso skrze spravodlivosť a charitu.

Mám veľkú radosť zo stretnutia s vami na tomto pozhnanom mieste, ktoré si Boh zvolil, aby prostredníctvom Matky Božej pripomenul ľudstvu svoje plány milosrdnej lásky. Priateľsky pozdravujem osobne každého z vás tu prítomného, ako i organizácie, ku ktorým patríte v rôznosti podôb spojených v reflexii nad sociálnymi otázkami a predovšetkým praktickým súcitom s chudobnými, chorými, väznenými, migrantmi, nezamestnanými a tými, ktorí trpia závislosťami, narušujúcimi ich dôstojnosť slobodných ľudí. Ďakujem Mons. Carlosovi Azevedovi za spoločenstvo a vernosť Cirkvi a pápežovi, prejavenu ako týmto charitatívnym zhromaždením, tak aj Komisiou pre sociálnu pastoráciu pri biskupskej konferencii, ktorej predsedá a ktorá neprestáva podnecovať túto veľkú sejbú dobrých diel v celom Portugalsku. S vedomím toho, že rovnako ako Cirkev nie ste schopní ponúknuť praktické riešenia na každý konkrétny problém, ale zbavení akéhokolvek druhu moci, od-

hodlaní slúžiť spoločnému dobru, buďte pripravení pomáhať a ponúkať všetkým prostriedky spásy.

Drahí bratia a sestry, ktorí pracujete na rozsiahlom poli charity. Kristus sám zjavuje, že „Boh je láska“ (1 Jn 4,8) a zároveň nás učí, že základný zákon ľudskej dokonalosti, a teda tiež pretvorenia sveta, je nové prikázanie lásky. Tých, ktorí veria Božskej láske, uisťuje, že cesta lásky je otvorená pre všetkých ľudí. (Gaudium et spes, 38). Aktuálnym historickým scenárom je spoločensko - ekonomická, kultúrna a duchovná kríza, ktorá vytvára zrejmú príležitosť k rozlišovaniu orientovanému kreatívnou ponukou sociálneho poslstva Cirkvi. Štúdium jej sociálneho učenia, ktorého hlavnou silou a princípom je láska, umožní načrtnúť proces integrálneho ľudského rozvoja, ktorý zapojí hlbiny srdca a dosiahne širšiu humanizáciu spoločnosti (porov. Caritas in veritate, 20). Nejedná sa o obyčajné intelektuálne poznanie, ale o múdrosť, ktorá dodá chuť a korenie, ponúkne kreativitu cestám poznania i konania smerom k vyriešeniu tak rozsiahlej a zložitej krízy. Nech cirkevné inštitúcie spolu s necirkevnými organizáciami dokážu zdokonaľiť svoje schopnosti poznávať a riadiť vo vzťahu k novej a veľkolepej dynamike, ktorá povedie k „onej civilizácii lásky, ktorej semeno Boh vložil do každého národa a každej kultúry“ (ibid. 33).

Táto diakonia lásky je vo svojej sociálnej a politickej dimenzii vlastná veriacim laikom, povolaným organicky šíriť spoločné dobro a spravodlivosť a správne usporadovať sociálny život (porov. Deus caritas est, 29). Jeden z pastoračných záverov, ktorý vyplynul z vašich nedávnych reflexií, je potreba formovať novú generáciu služobných lídrov. Príťahovať nových laických pracovníkov na toto pastoračné pole si zaiste zaslúži zvláštnu starostlivosť pastierov vnímavých na budúcnosť. Kto sa naučí od Boha Lásky, bude nevyhnutne osobou pre druhých. „Láska k Bohu sa totiž zjavuje v zodpovednosti za druhých“ (Spe salvi, 28). Zjednotení v Kristovi, v jeho zasvätení Otcovi, sme uchvátení súcitom so zástupmi, ktoré žiadajú spravodlivosť a solidaritu a ktoré nás ako dobrý samaritán z podobenstva zaväzujú ponúknuť konkrétne a veľkorysé odpovede.

Často však nie je ľahké dôjsť k uspokojujúcej syntéze medzi duchovným životom a apoštolskou aktivitou. Tlak, ktorý vyvoláva prevažujúca kultúra, úporne prezentujúca životný štýl založený na zákone silnejšieho, na ľahkom a atraktívnom zárobku, ovplyvňuje náš spôsob myslenia, naše plány a perspektívy našej služby a hrozí, že im vezme motiváciu kresťanskej viery a nádeje, ktorá ju vzbudila. Početné a naliehavé žiadosti o pomoc a podporu, s ktorými sa na nás obracajú tí, ktorí sú nemajetní a stoja na okraji spoločnosti, nás núti hľadať riešenia, ktoré odpovedajú na logiku účinnosti, viditeľného efektu a reklamy. Táto syntéza je však napriek tomu abso-

lútne nevyhnutná, milovaní bratia, aby bolo možné slúžiť Kristovi v ľudstve, ktoré vás očakáva. V tomto rozdelenom svete je od všetkých žiadaná hlboká a autentická jednota srdca, ducha a činu.

K mnohým sociálnym inštitúciám, ktoré slúžia spoločnému dobru a sú nablízku potrebám populácie, patria i tie, ktoré patria ku Katolíckej cirkvi. Je treba, aby ich orientácia bola jasná, aby nadobudli zreteľnú identitu: v inšpirácii svojich objektov, vo výbere svojich ľudských zdrojov, v metódach jednania, v kvalite svojich služieb, v serióznom a účinnom riadení prostriedkov. Pevná identita inštitúcií je skutočnou službou, veľkým úžitkom tých, ktorým prospievajú. Základným krokom je poskytnúť charitatívnej kresťanskej aktivite okrem identity i s ňou súvisiacu autonómiu a nezávislosť na politike a ideológiách (porov. *Deus caritas est*, 31b) a tiež možnosť spolupráce so štátnymi orgánmi, aby bol dosiahnutý spoločný cieľ.

Vaše asistenčné, výchovné alebo charitatívne aktivity je treba dopĺňovať vytváraním projektov slobody, ktoré pozdvihujú ľudskú bytosť pri hľadaní univerzálneho bratstva. Sem naliehavo spadá záväzok kresťanov pri obrane ľudských práv, pri venovaní pozornosti k celku ľudskej osoby v jej rozmanitých dimenziách. Vyjadrujem hlboké uznanie všetkým sociálnym a pastoračným iniciatívam, ktoré sa snažia bojovať proti sociálno-ekonomickým a kultúrnym mechanizmom, vedúcim k interrupciám a majú zreteľne na pamäti obranu života, zmierenie a uzdravenie osôb dotknutých drámou interrupcie. Iniciatívy, ktoré mali za účel chrániť podstatné a primárne hodnoty života od jeho počatia a rodinu založenú na nerozlučnom manželstve medzi mužom a ženou, pomáhajú odpovedať na niektoré najzákernejšie a najnebezpečnejšie hrozby, ktorým je dnes vystavené spoločné dobro. Tieto iniciatívy tvoria spolu s mnohými inými formami nasadenia základné elementy budovania civilizácie lásky.

To všetko dobre zapadá do posolstva Matky Božej, ktoré znie na tomto mieste: pokánie, modlitba, odpustenie, ktoré smerujú k obráteniu srdca. Toto je cesta k budovaniu zmienenej civilizácie lásky, ktorej semeno vložil Boh do srdca každého človeka a ktorej viera v Krista Spasiteľa umožňuje kľíčiť.

Preložil Peter Dufka

Benedikt XVI. sa stretol s biskupmi Portugalska

Pápež Benedikt XVI. sa včera vo večerných hodinách v exercičnom dome „Našej Panej Karmelskej“ vo Fatime stretol s biskupmi Portugalska. Po úvodných slovách Mons. Jorgeho Ortigu, predsedu Konferencie biskupov Portugalska, nasledoval príhovor Svätého Otca.

Ctení a drahí bratia v biskupskej službe,

vzdávam vďaka Bohu za túto príležitosť, že sa s vami všetkými môžem stretnúť tu, v duchovnom srdci Portugalska, ktorým je Sanktuárium vo Fatime, kde sa toľkí pútnici, prichádzajúci z rozličných kútov zeme, snažia nájsť alebo posilniť v sebe istoty nebies. Medzi nimi prišiel z Ríma Petrov nástupca, aby tak odpovedal na opakované pozvania a pohnutý tiež istou podľnosťou – aby vyjadril vďaka Panne Márii, ktorá práve tu odovzdala vizionárom a pútnikom lásku k Svätému Otcovi, jej plodom je veľký, Ježišom vedený zástup, ktorý sa modlí: Peter „ja som prosil za teba, aby neochabla tvoja viera. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov“ (Lk 22, 32).

Ako vidíte, pápež sa potrebuje stále viac otvárať tajomstvu kríža, objímajúc ho ako jedinu nádej a poslednú cestu, aby získal a zhromaždil v Ukrižovanom všetkých svojich bratov a sestry. Počúvajúc Božie slovo je povolaný k tomu, aby nežil pre seba samého, ale pre prítomnosť Boha vo svete. Posilou mi je úloha, s ktorou ma aj vy zblízka nasledujete bez strachovania sa o čokoľvek, okrem straty večnej spásy pre váš ľud, ako to bolo dobre poukázané aj v slovách, ktorými ma chcel Mons. Jorge Ortiga pozdraviť pri mojom príchode medzi vás a svedčiť tak o bezpodmienečnej dôvere biskupov Portugalska k Petrovmu nástupcovi. Zo srdca vám ďakujem. Okrem toho ďakujem aj za starostlivosť, ktorú ste vynaložili pri organizovaní tejto návštevy. Nech vám to odplatí Boh v prekypujúcej milosti Ducha Svätého vám i vašim diecézám, aby ste mohli jedným srdcom a jednou dušou, dovŕšiť pastoračné úsilie, ktoré ste si stanovili – a síce, ponúknuť každému veriacemu kresťanské zasvätenie, náročné a očarujúce, ktoré bude hlásať celistvosť viery a spirituality zakorenenej v evanjeliu, ktorá formuje slobodných pracovníkov verejného života.

Vskutku, doba, v ktorej žijeme si vyžaduje novú misionársku silu kresťanov, povolaných k formovaniu zreých laikov, stotožnených s Cirkvou, solidárnych so zložitou premenou sveta. Potrebni sú skutoční svedkovia Ježiša Krista, najmä v tých ľud-

ských oblastiach, kde je ticho viery širšie a hlbšie: politici, intelektuáli, odborníci na komunikáciu, ktorí s plánom duchovnej a kontemplatívnej dimenzie života podporujú a vyznávajú monokultúrnu ponuku. V týchto oblastiach nechýbajú veriaci, ktorí sa hania a ktorí napomáhajú sekularizmu, tvorcovi bariér kresťanského nadšenia. Nech však tí, ktorí s odvahou v týchto oblastiach bránia silné katolícke myslenie, verné magistériu – cítia od vás, drahí bratia, vašu podporu a nech cítia vaše osvetľujúce slovo, aby prežívali kresťanskú slobodu ako verní laici.

Udržiavajte živý prorocký rozmer, bez prekážok, podľa scenára súčasného sveta, aby „Božie slovo nebolo spútané“ (porov. 2Tim 2, 9). Ľudia sa dovolávajú radostnej zvesti o Ježišovi Kristovi, ktorý dá zmysel ich životu a uchráni ich dôstojnosť. Podľa prvých evanjelizátorov vám bude užitočné rozpoznať a pochopiť rozličné sociálne a kultúrne faktory, posúdiť duchovné nedostatky a účinne naplánovať pastoračné zdroje; rozhodné však je, aby ste sa snažili vstúpiť každému evanjelizátorovi skutočné zaniehanie pre svätosť, vedomí si toho, že výsledok pramení najmä z jednoty s Kristom a z pôsobenia jeho Ducha.

Vskutku, ak teda mnohí tvrdia, že katolícka viera nie je viac spoločným dedičstvom spoločnosti a často je pánmi tohto sveta videná ako zákerne a temné semeno „božstiev“, len ťažko sa môže dotknúť srdca pomocou jednoduchého slova či morálnych výziev a ešte menej prostredníctvom všeobecných výziev po kresťanských hodnotách. Odvážne a integrálne zvolanie po princípoch je podstatné a neodmysliteľné; predsa len jednoduché vyjadrenie posolstva nedosiahne až na dno srdca človeka, nedotkne sa jeho slobody, nezmení život. To, čo očaruje je predovšetkým stretnutie s veriacimi osobami, ktoré skrze svoju vieru priťahujú pozornosť na Kristovu milosť, tým, že o ňom svedčia. Prichádzajú mi na um slová pápeža Jána Pavla II.: „Cirkev potrebuje najmä silné prúdy, hnutia a svedectvá svätosti medzi „christifideles“ pretože je to svätosť, z ktorej sa rodí každá skutočná obnova Cirkvi, každé obohatenie poznania viery a kresťanského rozvoja, nové, živé a úrodné aktualizovanie kresťanstva v spojení s potrebami ľudí, obnovená forma prítomnosti v srdci ľudského bytia a kultúry národov“ (príhovor k 20. výročiu promulgácie koncilového dekrétu *Apostolicam actuositatem*, 18. novembra 1985).

Niekoľko by mohol povedať: „Cirkev potrebuje veľké prúdy, hnutia a svedectvo svätosti...“, ale nie sú tu! A na toto vám odpoviem milým prekvapením, ktoré som zažil, keď som začal sledovať hnutia a nové cirkevné spoločenstvá. Keď som ich pozoroval, mal som to potešenie vidieť, ako vo chvíli ťažkostí Cirkvi, vo chvíli, v ktorej sa hovorilo o „zime Cirkvi“, Duch Svätý tvoril nový jar tým, že prebú-

dzal v mladých a v dospelých radosť z toho, že sú kresťanmi, že žijú v Cirkvi, ktorá je živým Telom Krista. Vďaka charizmám sú potom radikálnosť evanjelia, objektívny obsah viery, živý prúd jej tradície, hlásané presvedčivým spôsobom a sú prijímané ako osobná skúsenosť, ako slobodné prilnutie ku Kristovi. Nevyhnutnou podmienkou prirodzene je, aby tieto nové subjekty chceli žiť v spoločnej Cirkvi, aj keď v priestoroch istým spôsobom vyhradených pre ich život, tak, aby sa táto stala potom úrodnou pre všetkých ostatných. Nositelia osobitných chariziem sa musia cítiť hlavne zodpovednými za spoločenstvo, spoločnú vieru Cirkvi a musia sa poddať vedeniu pastierov. Oni musia byť zárukou cirkevnej povahy hnutí. Pastieri nie sú len osoby, ktoré nesú na pleciah bremeno, ale oni samotní sú aj nositeľmi chariziem, sú zodpovední za to, aby sa Cirkev otvorila činnosti Ducha Svätého. My, biskupi, sme sviatosťou zjednotení s Duchom Svätým a teda sviatosť nám zaručuje aj jeho otvorenie sa k jeho darom. Takto na jednej strane musíme cítiť zodpovednosť za prijatie týchto impulzov, ktoré sú darom pre Cirkev a dodávajú jej novú vitalitu, ale na druhej strane musíme aj pomáhať hnutiam nájsť správnu cestu, opravujúcu chyby – s pochopením duchovným a ľudským, ktoré dokáže spojiť vedenie, uznanie a isté otvorenie a ochotu prijímať poučenie.

Zasväcujte či utvrdzujte kňazov práve v tomto. V Roku kňazov, ktorý sa chýli ku koncu znovu odhaľte, milovaní bratia, biskupské otcovstvo osobitne voči vašim kňazom. Dlhú sa odsúvala na druhé miesto zodpovednosť autorít v službe rastu druhých, osobitne kňazov. Tí sú povolani, aby slúžili vo svojej pastoračii, zapojení do pastoračnej činnosti spoločenstiev či celku, ako to pripomína koncilový dokument *Presbyterorum ordinis*: „Žiaden kňaz nie je schopný dobre plniť svoje poslanie oddelene a ako jedinec, bez spojenia svojich vlastných síl s inými kňazmi pod vedením tých, ktorí sú predstavenými v Cirkvi“ (č. 7). Nejde o návrat do minulosti, ani jednoducho k počiatkom, ale o znovunadobudnutie pôvodnej horlivosti a počiatkovej radosti z kresťanskej skúsenosti tým, že sa necháme sprevádzať Kristom ako učeníci z Emauz v deň Veľkej noci, že umožníme, aby jeho slovo zohrialo srdce, aby „lámanie chleba“ otvorilo naše oči ku kontemplácii jeho tváre. Len vtedy bude plameň lásky dostatočne horiaci, aby pomohol každému veriacemu kresťanovi stať sa správcom svetla a života v Cirkvi a medzi ľuďmi.

Skôr ako skončím, by som vás chcel požiadať, ako predstaviteľov a služobníkov lásky v Cirkvi, aby ste v sebe a okolo seba posilnili zmysel pre milosrdenstvo a súcitiť, aby ste boli schopní reagovať na situácie ťažkej sociálnej núdze. Nech sa vytvoria organizácie a zdokonalia tie už existujúce, aby kreatívne dokázali reagovať na akúkoľvek chudobu,

vrátane postrádania zmyslu života a nádeje. Je veľmi chvályhodné úsilie, ktoré vyvíjate na pomoc diecézam, ktoré sú na ňu viac odkázané, predovšetkým v Portugalsky hovoriacich krajinách. Nech ťažkosti, ktoré sú teraz zvlášť citelné, neoslabia vašu logiku darovania. Nech v celej krajine naďalej pokračuje vaše svedectvo prorokov spravodlivosti a pokoja a obrancov neodcudziteľných práv človeka, keď spájate svoj hlas s hlasom najslabších, ktorých ste múdro motivovali k tomu, aby mali vlastný hlas, bez akýchkoľvek obáv prehovoriť v prospech utláčaných, ponížovaných a trýznených.

Zverujúc vás Fatimskej Madone ju prosím o materinskú podporu vo výzvach, v ktorých ste zaangažovaní, aby ste boli podnecovateľmi kultúry a spirituality lásky a pokoja, nádeje a spravodlivosti, viery a služby. Zo srdca udeľujem svoje apoštolské požehnanie vám, vašim príbuzným a diecéznym spoločenstvám.

Slová Benedikta XVI.

pred modlitbou sv. ruženca v Kaplnke zjavení

Benedikt XVI. mal v stredu večer o 21.30 hod. miestneho času na programe ešte požehnanie fákli a modlitbu sv. ruženca, v Kaplnke zjavení vo Fatime. Prítomným sa prihovoril týmito slovami:

Drahí pútnici,

vy všetci, so zažatou sviecou v rukách, ste ako more svetla okolo tejto jednoduchej kaplnky, ktorá bola starostlivo vybudovaná na česť Božej Matky a našej Matky, ktorej návrat zo zeme do neba sa pastierikom zdal ako jeden svetelný pás. Ale Mária, rovnako ako aj my nemáme vlastné svetlo - prijímame ho od Ježiša. Jeho prítomnosť v nás obnovuje tajomstvo a pripomína horiaci ker, ten, ktorý priťahol k sebe Mojžiša na vrchu Sinaj a neprestáva si podmaňovať všetkých tých, ktorí si uvedomujú osobitné svetlo, ktoré v nás horí, ale bez toho, aby nás spálilo (por. Ez 3,2-5).

My sami sme len slabým krom, na ktorý ale zostúpila Božia sláva. Jemu teda patrí každá sláva, nám pokorné vyznanie našej ničoty a ponížená adorácia božských plánov, ktoré sa uskutočnia, keď „Boh bude všetko vo všetkých“ (1 Kor 15,28). Neapodobyteľná služobníčka týchto plánov je Panna Mária plná milosti: „Hľa Služobnica Pána: nech sa mi stane podľa tvojho slova“ (Lk 1,38).

Drahí pútnici, napodobňujme Máriu a nechajme, aby v našom živote zaznelo „nech sa mi stane“! Mojžišovi Boh prikázal: „Zobuj si z nôh obuv, lebo miesto, na ktorom stojíš, je zem svätá!“ (Ex 3,5). A tak aj urobil; a opätovne sa obul vtedy keď išiel vyslobodiť svoj ľud z otroctva Egypta a viedol ho do zaslúbenej zeme. Nejde tu iba o jednoduché za-

bratie kusa zeme, alebo národného územia, na ktoré má nárok každý národ; v zápase o oslobodenie Izraela a počas jeho exodu z Egypta, to čo je najviac zdôraznené, je predovšetkým právo na slobodu adorácie, na slobodu vlastného kultu. Teda počas dlhej histórie vyvoleného národa naberá prísľub krajiny stále viac tento význam: zem je darovaná, aby to bolo miesto poslušnosti, aby to bolo miesto otvorené Bohu.

V našej dobe, v ktorej sa zdá, že viera vo veľkých oblastiach riskuje, že zhasne ako plameň, ktorý nie je viac živý, je najvyššou prioritou sprítomnenie Boha v tomto svete a ľudom otvorenie prístupu k Bohu. Nie k hociakému bohu, ale k tomu Bohu, ktorý prehovoril na Sinaji; tomu Bohu, ktorého tvár spoznáваме v láske nesenej až do konca (por. Jn 13,1) v Ježišovi Kristovi ukrižovanom a vzkriesenom. Drahí bratia a sestry, klaňajte sa Kristovi Pánovi vo vašich srdciach (por. 1 Pt 3,15)! Nemajte strach hovoriť o Bohu a ukazovať bez hanby znamenia viery, aby sa tak pred očami vašich súčasníkov rozžiarilo Kristovo svetlo, ako to spieva Cirkev počas noci Veľkonočnej vigílie, ktorá plodí ľudstvo ako Božiu rodinu.

Bratia a sestry, na tomto mieste ostávame v úžase, keď vidíme ako sa tri deti vzdali pred vnútornou silou, ktorá ich prenikla počas zjavení Anjela a Nebeskej Matky. Tu, kde tak veľa krát zaznela prosba, aby sme sa modlili ruženec, nechajme sa pritiahnúť Kristovými tajomstvami, tajomstvami Máriinho ruženca. Recitovanie ruženca nám umožňuje sústrediť náš pohľad a naše srdce na Ježiša, ako to robila aj jeho Matka, neprekonateľný vzor kontemplácie Syna. Pri meditácii nad radostnými, bolestnými, slávnostnými tajomstvami, ako aj tajomstvami svetla, zatiaľ čo recitujeme Zdravas Mária, kontemplujeme celé tajomstvo Ježiša, od vtelenia až po kríž a slávu vzkriesenia; kontemplujeme intímnu účasť Márie na tomto tajomstve a náš život v Kristovi, ktorý je utkaný z chvíľ radosti a bolesti, tieňov i svetla, obáv a nádeje. Milosť naplňa naše srdce a vyvoláva túžbu po rozhodnej a evanjeliovej zmene života takým spôsobom, aby sme spolu s Pavlom mohli povedať: „Veď pre mňa žiť je Kristus“ (Flp 1,2) v spoločenstve života a osudu s Kristom.

Cítim, že ma spre-
v á d z a j ú
úcta a lás-
ka veriacich, ktorí
tu prišli
a veriacich
celého sve-
ta. Nesiem
so sebou
znepokoj-

nia a očakávaní tejto našej doby a utrpenie zraneného ľudstva, problémy sveta, a prichádzam, aby som to všetko položil k nohám Fatimskej Madony: Panna a Božia Matka a naša milovaná Matka, prihováraj sa za nás u tvojho Syna, aby všetky rodiny národov, tie, ktoré majú kresťanské meno, ale aj tie, ktoré ešte nepoznajú svojho Spasiteľa, žili v pokoji a zhode, až po pripojenie sa k jedinému Božiemu ľudu v sláve najsvätejšej a nerozdielnej Trojice. Amen.

Preklad: Ludovít Malík

Homília pápeža Benedikta XVI. počas svätej omše v Porte

Tretím mestom, ktoré pápež počas tejto návštevy navštívil, bolo Porto. V piatok dopoludnia tam slávil Eucharistiu, počas ktorej predniesol homíliu:

Drahí bratia a sestry!

«V knihe Žalmov je napísané: [...] Jeho úrad nech prevezme iný. Treba teda, [...] aby sa jeden z nich stal s nami svedkom jeho zmŕtvychvstania.» (Sk 1, 20-22) Toto povedal Peter pri čítaní a vysvetľovaní Božieho slova spolu so svojimi bratmi, ktorí sa zhromaždili vo Večeradle po tom, ako Ježiš vystúpil do Neba. Vybrali Mateja, ktorý bol svedkom verejného účinkovania Ježiša a jeho víťazstva nad smrťou a ktorý mu bol verný až do konca, aj keď mnohí ho opustili. «Nepomer» sil na bojisku, ktorý nám dnes naháňa strach, ohromoval už pred dvetisíc rokmi tých, ktorí videli a počúvali Krista. Bol tam sám, od pobrežia Galilejského jazera až po Jeruzalemské námestia, len alebo takmer len v rozhodujúcich okamihoch: On zjednotený s Otcom, On v sile Ducha. A predsa sa stalo, že nakoniec z tej istej lásky, ktorá stvorila svet, vyrástlo nové Kráľovstvo ako malé semiačko, ktoré vyklíči zo zeme, ako iskra svetla, ktoré preniká temnoty, ako svitanie dňa, ktorý nikdy nekončí: je to vzkriesený Kristus. A zjavil sa svojim priateľom, ukázal im nevyhnutnosť kríža na ceste k vzkrieseniu.

V ten deň hľadal Peter nejakého svedka tohto všetkého. Prišli dvaja a Nebesia označili «Mateja. I pripočítali ho k jedenástim apoštolom.» (Sk 1,26). Dnes si pripomíname jeho slávnú pamiatku v tomto «Hrdom meste», ktoré sa odelo do slávnostnej atmosféry, aby privítalo Petrovho nástupcu.

Ďakujem Bohu za to, že ma priviedol medzi vás, na toto stretnutie okolo oltára. Môj srdečný pozdrav patrí vám, bratia a sestry, priatelia mesta Porto a Portskej diecézy, tým, ktorí prišli z cirkevnej provincie severného Portugalska a tiež blízkeho Španielska a ostatným, ktorí sú priamo alebo duchovne spojení s týmto našim liturgickým zhromaždením. Pozdravujem biskupa z Porta, Mons. Manuela Clementeho, ktorý s veľkou túžbou očakával moju návštevu, ktorý ma prijal s veľkou láskou a tlmočil mi vašu lásku na začiatku tejto Eucharistickej slávnosti.

Pozdravujem jeho predchodcov a ostatných bratov v biskupskej službe, kňazov, rehoľníkov a rehoľníčky a všetkých veriacich laikov, osobitne tých, ktorí pomáhajú naplňať poslanie diecézy a konkrétne tých, ktorí sa zapojili do príprav tejto mojej návštevy. Viem, že ste sa mohli spoľahnúť na efektívnu spoluprácu primátora mesta Porto a ostatných verejných činiteľov, z ktorých mnohí ma poctili svojou prítomnosťou; využívam tento okamih, aby som ich pozdravil a poprial im a aj všetkým, ktorých zastupujú a ktorým slúžia, aby čo najlepšie pracovali pre dobro všetkých.

«Treba teda, aby sa jeden stal s nami svedkom zmŕtvychvstania», povedal Peter. A jeho aktuálny nástupca opakuje každému z vás: Moji bratia a sestry, je potrebné, aby ste sa so mnou stali svedkami Ježišovho zmŕtvychvstania. Nakoniec, ak nebudete vy jeho svedkami vo vašom okolí, kto to urobí namiesto vás? Kresťan je v Cirkvi a spolu s Cirkvou vyslanec Krista vo svete. Toto je nepopierateľné poslanie každého cirkevného spoločenstva: prijať od Boha vzkrieseného Krista a ponúknuť ho svetu, aby každý okamih zoslabnutia a smrti bol skrze Ducha svätého premenený na rast a rozvoj života. Z tohto dôvodu sme pri každej eucharistickej slávnosti povinní s väčšou pozornosťou počúvať Kristove slová a vytrvale sa živiť Chlebom jeho prítomnosti. Tak sa staneme svedkami a dokonca nositeľmi vzkrieseného Ježiša vo svete, budeme ho môcť odovzdávať v rôznych spoločenských oblastiach a všetkým, ktorí v nich žijú a pracujú sa staneme šíriteľmi onoho «života v hojnosti» (por. Jn 10,10), ktorý nám vybojoval On svojim krížom a vzkriesením a ktorý nasycuje základné túžby ľudského srdca.

Nič si nesmieme vynucovať, ale neustále ponúkať, ako nám odporúča Peter v jednom zo svojich listov: «Ale uctievať sväto Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás» (1Pt 3,15). A potom, všetci to od nás žiadajú, aj tí, ktorí sa nás zdanlivo nepýtajú. Vďaka osobnej a spoločnej skúsenosti dobre vieme, že Ježiš je ten, ktorého všetci očakávajú. Najhlbšie túžby sveta a veľké istoty Evanjelia sa v podstate stretávajú v neodmysliteľnom poslaní, ktoré nám náleží, pretože «bez Boha človek nevie, kam má ísť, a nedokáže ani pochopiť, kým je. Pred enormnými problémami rozvoja národov, ktoré nás takmer privádzajú do malomyselnosti a rezignácie, nám prichádza na pomoc slovo Pána Ježiša Krista, ktorý nám hovorí: „Bezô mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15, 5) a povzbudzuje nás: „Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28, 20).» (Benedikt XVI., Enc. Caritas in veritate, 78).

Avšak útecha a pokoj z tejto istoty nie sú pre nás dôvodom vzdať sa povinnosti vychádzať v ústrety

iným. Musíme zvíťaziť nad pokušením obmedziť sa na to, čo ešte máme, alebo si myslíme, že máme, že je naše, že je isté: bolo by to zomieranie prítomnosti Cirkvi vo svete, ktorá však môže byť iba misionárska v šíriacom sa hnutí Ducha. Od svojho počiatku, kresťanský ľud jasne cítil potrebu ohlasovania Ježišovej Dobrej zvesti tým, ktorí ju ešte nepoznali. V týchto posledných rokoch sa zmenil antropologický, kultúrny, sociálny a náboženský rámec ľudstva; dnes je Cirkev povolaná čeliť novým výzvam a je pripravená viesť dialóg z rôznymi kultúrami a náboženstvami v snahe vytvárať spolu s každým človekom dobrej vôle pokojné spoluzitie národov. Oblasť poslania ad gentes sa dnes javí ako veľmi široká a nie je možné ju zdefinovať len na základe geografických poznatkov; očakávajú nás vlastne nielen nekresťanské národy a vzdialené kraje, ale aj sociálno-kultúrne prostredie a predovšetkým srdcia, ktoré sú tými prvými pre misijnú činnosť Božieho ľudu.

Ide o poslanie, ktorého verné naplnenie «sa má uberať tou istou cestou, ktorou šiel sám Kristus, totiž cestou chudoby, poslušnosti, služby a sebaobetovania až na smrť, z ktorej on svojím zmŕtvychvstaním vyšiel ako víťaz.» (Dekr. Ad gentes, 5). Áno! Sme povolaní slúžiť ľuďom dnešnej doby a dôverovať výlučne Ježišovi, nechať sa viesť jeho Slovom: «Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo. (Jn 15,16). Koľko strateného času, koľko zbytočnej námahy, kvôli nepozornosti v tejto veci! Pôvod a účinnosť poslania, to všetko určuje Kristus: poslanie dostávame vždy od Krista, ktorý nás naučil to, čo počul od svojho Otca a my sa doň začleňujeme skrze Ducha v Cirkvi. Ako pri samotnej Cirkvi, Kristovom Diele a Diele jeho Ducha, ide o obnovu tvárnosti zeme, vychádzajúc z Boha, vždy jedine z Boha!

Drahí bratia a sestry, priatelia z mesta Porto, pozdvihnite oči k nebu, k tej, ktorú ste si zvolili za patrónku mesta, k Nepoškvrnenému Počatiu. Anjel pri Zvestovaní oslovil Máriu ako «milostiplnú», čím vyjadril, že jej srdce a jej život boli úplne otvorené Bohu a preto úplne zaplavené jeho milosťou. Nech vám ona pomáha, aby ste sa stali slobodným a plným súhlasom Božej milosti, aby vás Duch Svätý obnovil a cez vás obnovoval ľudstvo svojím svetlom a radosťou.

Rozlúčkový príhovor Benedikta XVI. na letisku pred odchodom z Portugalska

Pápež Benedikt XVI. v piatok ukončil návštevu Portugalska. V rozlúčkovom príhovore sa prítomným prihovoriť týmito slovami:

Pán prezident republiky, vážení predstavitelia, milovaní bratia v biskupskej službe, drahí priatelia!

V závere mojej návštevy oživa v mojom duchu množstvo chvíľ, ktoré som prežil počas tohto putovania v Portugalsku. Uchovanú v mojej duši si ponosiem srdečnosť vášho vrúcneho prijatia, srdečnosť a spontánnosť, s akými sa upevnili spoločné putá so skupinami, s ktorými som mohol nadviazať kontakt, vďaka za úsilie, s ktorým ste sa podieľali na príprave a realizácii pastoračného programu.

V tejto chvíli rozlúčky vyjadrujem všetkým moju úprimnú vďaku: pánovi prezidentovi republiky, ktorý ma poctil svojou prítomnosťou, odkedy som sem prišiel, mojim bratom biskupom, s ktorými som obnovil hlbokú jednotu v službe Božieho kráľovstva, vláde a všetkým civilným a vojenským predstaviteľom, ktorí mi tak viditeľne preukázali česť počas celej cesty. Prajem vám všetko dobré! Vďaka komunikačným prostriedkom som sa mohol stretnúť s mnohými ľuďmi, s ktorými som sa nemohol vidieť zblízka. Aj k nim cítim veľkú vďaku.

Všetkým Portugalcom, či už sú alebo nie sú katolíci, mužom a ženám, ktorí tu žijú, aj ak sa tu nenarodili, smeruje v tejto chvíli rozlúčky môj pozdrav. Nech neprestáva medzi vami rásť svornosť, ktorá je tou podstatnou k pevnému spolunažívaniu, nevyhnutnou cestou k tomu, aby ste mohli spoločnou zodpovednosťou čeliť výzvam, ktoré sú pred vami. Nech tento slávny národ naďalej prejavuje veľkosť ducha, hĺbku zmyslu pre Boha, otvorenosť k solidárnosti, pozornosť k princípom a hodnotám vtlačeným kresťanským humanizmom. Vo Fatime som sa modlil za celý svet, prosiac o to, aby budúcnosť priniesla väčšie bratstvo a solidárnosť, väčší vzájomný rešpekt a obnovenú dôveru v Boha, nášho Pána, ktorý je na nebesiach.

Bola to pre mňa veľká radosť, že som mohol byť svedkom viery a oddanosti portugalského cirkevného spoločenstva. Mohol som vidieť entuziazmus detí a mladých, verné prirnutie kňazov, diakonov a rehoľníkov, pastoračné odovzdanie sa biskupov, chuť obnoveného hľadania pravdy a krásy viditeľnej v kultúre, kreativitu pracovníkov sociálnej pastorácie, vibrácie viery veriacich v diecézach, ktoré som navštívil. Mojm želaním je, aby sa moja návšteva stala podnetom pre obnovenie duchovného a apoštolského zanietenia. Nech je evanjelium prijaté v jeho integrálnosti a nech o ňom náruživito svedčí každý nasledovník Krista, až kým nenarastie ako kvas autentickej obnovy celej spoločnosti!

Nech na Portugalsko a všetkých jeho synov a dcéry zostúpi moje apoštolské požehnanie, ako nositeľ nádeje, pokoja a odvahy, o ktoré úpenlivo prosím Boha na príhovor Našej Panej z Fatimy, ku ktorej sa obraciate s toľkou dôverou a pevnou láskou. Naďalej kráčajme v nádeji! Zbohom!

Preložila Slavka Golisová

Mons. Stanislav Zvolenský: TV LUX je naše spoločné dielo

Moderné spoločenské komunikačné prostriedky sa už dávno stali súčasťou bežných prostriedkov, cez ktoré sa cirkevné spoločenstvá vyjadrujú, keď vstupujú do kontaktu so svojim okolím, a veľmi často vytvárajú rôzne formy bohatého dialógu. Je stále naliehavejšou výzvou, aby sme v rámci veľkých kultúrnych zmien – zvlášť badateľných vo svete mladých – primerane odpovedali na ich otázky. V minuloročnom posolstve Svätý Otec povzbudil zodpovedných za spoločenskú komunikáciu, aby podporovali kultúru rešpektovania dôstojnosti a hodnoty ľudskej osoby. To je jedna z ciest, ako má Cirkev vykonávať „diakoniú kultúry“ v rámci dnešného „digitálneho kontinentu“. S evanjeliom v rukách i v srdci sa má poukazovať na to, že je čas pripravovať ďalšie cesty vedúce k Božiemu slovu.

(Z Posolstva Benedikta XVI. k 44. svetovému dňu spoločenských oznamovacích prostriedkov)

List predsedu Rady KBS pre spoločenské komunikačné prostriedky:

Jedným z nástrojov, ktorým Katolícka cirkev na Slovensku vstupuje do dialógu so spoločnosťou je Televízia Lux. Už dva roky prináša potechu a posilu trpiacim a chorým, radosť a vzdelanie rodinám a mládeži. Snaží sa prinášať programy nielen pre katolíkov, ale pre všetkých ľudí dobrej vôle. Vstupuje do spoločenského života, aby diskutovala o vážnych a naliehavých problémoch dneška. Tento spôsob komunikácie umožňuje aktívnu účasť katolíkov na tvorbe kultúry našej spoločnosti. Zároveň je príležitosťou, ako môžeme naplniť krstné povolanie, lebo sme pozvaní k ohlasovaniu Evanjelia. TV Lux je prostredníctvom satelitu, káblových operátorov a internetu dostupná už viac ako 900 tisíc rodinám na Slovensku.

Konferencia biskupov Slovenska, Saleziáni Don Bosca na Slovensku a Lux communication, spolu so zamestnancami TV LUX prešli kus spoločnej úspešnej cesty. Teraz nastal čas rozvíjať toto veľké dielo aj s Vašou pomocou, drahí bratia a sestry, aby mohlo bez väčších problémov pokračovať. Pozývame Vás k aktívnej účasti v Klube priateľov TV LUX, ktorý sa bude za dielo katolíckej televízie modliť a podporovať ho aj finančne. Malý pravidelný príspevok umožní, aby spoločenstvo katolíkov prevzalo za televíziu zodpovednosť. Do Klubu priateľov TV LUX sa môžete prihlásiť aj priamo zapísaním sa do príslušného hárku po svätej omši.

Chcem osobitne poprosiť kňazov, aby v súvislosti s tohtoročnou výzvou Svätého Otca sami aktívne podporovali toto mediálne dielo a aby k pomoci povzbudili i svojich veriacich. Ďakujem Vám, ktorí ste sa už podporovateľmi TV LUX stali, pozý-

vam k členstvu aj ďalších a vyprosujem Vám Božie požehnanie.

Mons. Stanislav Zvolenský, predseda Rady KBS pre spoločenské komunikačné prostriedky

Apoštolský nuncius Svätej Stolice navštívil väznicu

Slávnostnú svätú omšu za účasti odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou celebroidal 9. mája 2010 apoštolský nuncius v Slovenskej republike arcibiskup Mons. Mario Giordana spolu s ordinárom OS a OZ SR Mons. Františkom Rábekom, väzenským vikárom kpt. Mons. Bartolomejom Juhásom, SDB, miestnym väzenským kaplánom npor. Gabrielom Dzvoňárom, ako aj ďalšími väzenskými kaplánmi a spolupracujúcimi kňazmi. Ďakovná slávnosť za múrmi väznice sa uskutočnila pri príležitosti 20. výročia od začiatku poskytovania katolíckej väzenskej dobrovoľnej služby kňazmi, členmi rehoľných rádov a laikmi ľudom vo väzení. Nuncius vo svojom príhovore odovzdal všetkým prítomným pozdrav od pápeža Benedikta XVI. Priblížil hlavne odsúdeným zmysel sviatosti krstu a sviatosti birmovania, ktoré pomáhajú človeku k životu s Kristom, k odmietaniu hriechu a konaniu dobrých skutkov. „Bol som vo väzení a navštívili ste ma“, citoval nuncius Ježišove slová, a obrátil sa na dobrovoľníkov katolíckej väzenskej dobrovoľnej služby a vyzdvihol ich činnosť, ktorou dosvedčujú v praktickom živote, že svoju kresťanskú vieru zobrali vážne a žijú ju aj vo svojich skutkoch k blížnym, ktorí sa ocitli vo väzení.

Následne v rámci svätej omše udelil ordinár Rábek sviatosť krstu jednému z odsúdených a sviatosť birmovania ďalším piatim. Na ich prípravu k prijatiu sviatosti sa podieľali práve dobrovoľní spolupracovníci katolíckej väzenskej duchovnej služby. Po skončení ďakovnej slávnosti sa v kultúrno umeleckom vystúpení približujúcim obrátenie človeka vo väzení, predstavili aj samotní odsúdení. Apoštolského nuncia, ordinára a ďalších hostí aj z Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže nakoniec obdarovali vlastnoručne vyrobenými umeleckými predmetmi. Na záver slávnosti udelil apoštolský nuncius odsúdeným a všetkým prítomným apoštolské požehnanie a odovzdal im obrázky Panny Márie Pomocnice kresťanov.

Historicky prvá návšteva apoštolského nuncia v slovenskej väznici zanechala aj na samotnom Mons. Giordanovi hlboký dojem a ako sa vyjadril: „je to jeden z najkrajších zážitkov mojej kariéry, lebo takéto duchovné spoločenstvo vo väznici som ešte nemal možnosť zažiť“.

Tibor Ujľacký

Na univerzite vyvrcholili oslavy desaťročnice

RUŽOMBEROK (13. mája 2010) - Slávnostným zhromaždením akademickej obce vyvrcholili 12. mája oslavy 10. výročia Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU). Slávnosti sa zúčastnili viacerí významní hostia zo Slovenska i zahraničia, akademickí funkcionári, predstavitelia samosprávy, pedagógovia a študenti. Akademickej slávnosti predsedal rektor KU prof. Tadeusz Zasepa, ktorý vo svojom príhovore upriamil pozornosť na súčasnosť univerzity, ktorá sa podľa jeho slov vo svojej vzdelávacej aj vedeckej činnosti venuje kresťanskej kultúre.

„S kresťanským profilom nášho akademického prostredia sa spájajú vedecké aktivity v tých disciplínach, ktoré sa u nás rozvíjajú. Keďže si uvedomujeme, že na iných vedeckých pracoviskách sa takýmito otázkami nezaoberajú, takto my reagujeme na túto spoločenskú potrebu. Naďalej chceme prinášať do slovenskej vedy a kultúry naše osobité reflexie,“ uviedol rektor. Podľa jeho slov je to zvlášť potrebné najmä v oblasti výskumu národných dejín, pri ktorom je nevyhnutné poznať dejiny západného i východného kresťanstva a cirkevné dejiny až po naše časy, časy mučeníckych svedkov a obnovy tej Cirkvi, ktorá mala zaniknúť. „V tejto súvislosti treba poznamenať, že ak tí, ktorí skúmajú naše dejiny, nebudú zohľadňovať tento kresťanský prúd, ťažko sa im podarí vystihnúť slovenskú mentalitu a postoje Slovákov v dejinách a ukázať bohatý kultúrny ornament národného života spojený s kresťanstvom,“ pripomenul Tadeusz Zasepa.

V závere poďakoval všetkým učiteľom, zamestnancom, priateľom KU, ale aj absolventom a študentom, ktorí sa na úspechu univerzity v mnohých oblastiach podieľali. „Stojte na strane pravdy, dobra a života. Usilujte sa zachrániť ľudský charakter pokroku, pokoj, podobu ľudskej lásky, úctu ku každému človeku,“ vyzval rektor.

Súčasťou podujatia bolo aj odovzdanie najvyšších ocenení - Veľkej zlatej, striebornej a bronzovej medaily a Medaily za zásluhy o vznik KU osobnostiam a inštitúciám, ktoré sa mimoriadnym spôsobom počas desiatich rokov existencie univerzity zaslúžili o jej rozvoj. Oslavy 10. výročia pokračujú 13. mája jedným zo sprievodných podujatí - futsalovým turnajom o putovný pohár rektora KU. V dňoch od 17. do 21. mája sa pedagógovia, študenti a priatelia univerzity zúčastnia ďakovnej púte do Ríma, ktorá je spojená s audienciou u pápeža Benedikta XVI.

KU vznikla v roku 2000 ako nástupkyňa Pedagogického inštitútu sv. Ondreja a neskôr Katecheticko-pedagogickej fakulty sv. Ondreja Trnavskej univerzity v Trnave. Mala dve fakulty - pedagogic-

kú a filozofickú, neskôr pribudla teologická fakulta a fakulta zdravotníctva.

V súčasnosti univerzita vzdeláva 7 800 študentov, 5 000 v dennej a 2 800 v externej forme štúdia, vrátane 339 doktorandov. Od roku 2004 je mimoriadnym a od roku 2010 riadnym členom International Federation of Catholic Universities, od roku 2007 riadnym členom Fédération des Universités Catholiques Européennes. Podľa rankingu Kybernetics Lab španielskeho Institute of Documentary Studies on Science and Technology (Spanish National Research Council) je KU deviata najlepšia univerzita na Slovensku. Akademická rankingová a ratingová agentúra (ARRA) hodnotila v roku 2009 KU ako „skokana“ roka v progresivite rozvoja.

Vladimir Buzna

Unikátna výstava „Ars liturgica“ v Klenotnici Bratislavského hradu

14. mája o 14.30 bola v Klenotnici Bratislavského hradu slávnostne otvorená výstava „Ars liturgica“, o zlatníctve v službách liturgie. Podujatie sa koná v rámci Roka kresťanskej kultúry 2010, na podnet Slovenského národného múzea a Konferencie biskupov Slovenska. Výstavu podporuje aj Ekumenická rada cirkví na Slovensku. V jedinečnej príležitosti sa návštevníkom predstaví reprezentatívny výber liturgického umenia – liturgických predmetov a umeleckého remesla, výlučne z drahých kovov, ktoré používali cirkvi na území Slovensku v časovom horizonte od 15. storočia po súčasnosť. Tvorí ho približne 95 sakrálnych klenotov používaných pri liturgii: kalichov, cibórií, monštrancií, ale aj pacifikálov, kadidiel a navikulí, svietnikov, ampúl a relikviárov.

Najväčšia pozornosť je venovaná katolíckej liturgii, do ktorej sú zaradené aj predmety používané pred reformáciou. Katolícke liturgické predmety patria v dejinách zlatníctva k tým najhonosnejším a najreprezentatívnejším prácam tohto umeleckého remesla, pričom vynikajúco odrážajú ideové a estetické kritériá jednotlivých etáp v dejinách kresťanského sakrálneho umenia. Okrem katolíckej liturgie sú prezentované aj predmety používané v rámci liturgie u evanjelikov, kalvínov a pravoslávnych. Výstava kladie zreteľ nielen na estetickú, ale aj na didaktickú stránku prezentácie vystavených artefaktov, aby sa dejiny sakrálneho zlatníctva, stali „čitateľnejšími“ aj pre esteticky cítiacich laikov z radov veriacich, ako aj pre samotných kňazov, ktorí si často celkom neuvedomujú historické a umelecko-historické hodnoty pokladov, ktoré vo svojich farnostiach spravujú. Výstava prvý raz v takej miere prezentuje chronologický rad zlatníckych artefaktov od 14. storočia až po súčasnosť. Predstavujú sa na nej aj menej známe liturgické predmety, ktoré sa doteraz nachádzajú v majetku cirkví na Slovensku a tým pádom ešte stále majú svoje miesto v živom kulte.

-dj-

Rádio Lumen v Krakove ďakovalo za dar kňazstva

Takmer 40.000 ľudí sa stretlo 8. mája na 6. rozhlasovej púti Rádía Lumen do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove. Jej mottom bolo Kristovo kňazstvo ako dar Božieho milosrdenstva.

„Vydať sa na púť znamená zbaviť sa mnohých príjemností, ktoré nás obklopujú. To je aj naším cieľom, osobitne v Roku kňazov. Chceme poďakovať aj za dar pokoja, keďže je výročie ukončenia II. svetovej vojny. Zároveň chceme poďakovať za dar svätého kňaza Jána Márie Vianneya, lebo dnes je výročie jeho narodenia. A tiež chceme vytvoriť spoločenstvo s našimi poslucháčmi,“ zhrnul ciele púte generálny riaditeľ rádía Lumen Juraj Spuchľák.

Pútnikov privítal rektor Sanktuária a pomocný krakovský biskup Mons. Ján Zajonc i sestra Aurélia Brzoskiewicz z Kongregácie sestier Matky Božieho Milosrdenstva.

Po svätom ruženci nasledovala svätá omša, ktorú spolu s desiatkami kňazov celebroidal spišský pomocný biskup Mons. Andrej Imrich. V príhovore poukázal na rozdiel medzi ľudskou spravodlivosťou, ktorá je často krutá a Božou, ktorá je sprevádzaná Božím milosrdenstvom. „Spravodlivosť bez milosrdenstva by bola odstraňujúca, ale milosrdenstvo nemôže byť proti spravodlivosti. Ono presahuje spravodlivosť“, povedal biskup.

V hudobnom programe si pútnici vypočuli koncert Petra Milenkyho a Jozefa Bubnára. Pripravené bolo aj pásmo o kňazovi svedníkovi sr. Faustíny Kowalskej Blahoslavenom Michalovi Sopoczskovi. Program vyvrcholil o 15. hodine Korunkou Božieho milosrdenstva a záverečným požehnaním pútnikov.

Aj predstavení a seminaristi z Kňazského seminára v Spišskej Kapitule sa skoro ráno vydali na túto púť a mali, tak, ako každý rok, na starosti liturgickú asistenciu. Hlavným celebrantom svätej omše bol spišský pomocný biskup Mons. Andrej Imrich. Spievali: Schola cantorum biskupa Jána Vojtaššáka zo Spišskej Kapituly a Chrámový zbor zo Spišskej Novej Vsi.

Júlia Kavecká

Family day v Košiciach

Myšlienka podpory prirodzeného modelu rodiny spojila prorodinné inštitúcie k usporiadaniu prvého Dňa rodiny v Košiciach. Podujatie sa uskutočnilo v závere osláv Dní mesta Košice v sobotu 8. mája a spolupodielala sa na ňom aj Katolícka cirkev.

Bohoslužby za rodinu slávil vo svojich katedrálach otec arcibiskup Mons. Alojz Tkáč a vладыka Milan Chatur, eparcha, ktorý je súčasne aj predsedom Rady

pre rodinu KBS. Vo svojom príhovore vладыka Milan poukázal na súčasné chápanie rodiny, ktorá je v médiách systematicky predstavovaná ako problematická inštitúcia. Preto sa mladí ľudia ani nehrnú za usporiadaným manželstvom, ale vyberajú si spôsob voľného partnerského spolužitia. Cirkev sa podľa vладыku Milana stará o rodinu, lebo aj ona sama je veľkou rodinou. Vладыka vyzval prítomných k odblokovaniu všetkých mylných predstáv o rodine a povzbudil prítomných k verejnej podpore hodnôt kresťanskej rodiny.

Spoločné otvorenie Dňa rodiny bolo v centrálnej časti Košíc za účasti obidvoch otcov biskupov, primátora mesta Františka Knapíka a poslanca Rudolfa Bauera. V ďalšom programe sa predstavili organizácie pôsobiace na podporu rodiny na území Košíc ako Inštitút rodiny, Úsmev ako dar, Katolícka stredná pedagogická škola, Štúdium rodiny a pod. Priestor mali aj folklórny súbor, hudobná skupina Komajota a ďalší interpreti. V tento deň boli špeciálne otvorené aj múzeá, galérie a iné prehliadky zaujímavosti mesta.

Michal Hospodár

Cena Andreja Radlinského: Medzi ocenenými i novinári za „Kauzu Františkáni“

Rada pre spoločenské komunikačné prostriedky Konferencie biskupov Slovenska udelila počas Mediálnej púte 15. mája v Banskej Bystrici po prvý krát Cenu Andreja Radlinského novinárom a mediálnym pracovníkom.

Za rok 2010 boli ocenení:

Martina Ruttkayová, redaktorka Hospodárskych novín a František Múčka, zástupca šéfredaktora časopisu Trend za investigatívny prístup a novinársky počin v kauze „Františkáni“.

Zuzana Artimová, redaktorka Katolíckych novín za publicistickú činnosť.

Páter Juraj Török, zakladateľ Hallel communication z New Jersey v USA za celoživotné dielo v oblasti filmovej tvorby.

Zámerom udeľovania tohto ocenenia je vyjadriť vďaku Katolíckej cirkvi na Slovensku ľuďom, ktorí sa význačným spôsobom zaslúžili o rozvoj kresťanských masmédií, alebo svojimi dielami, či svojou činnosťou pravdivo a v duchu kresťanskej viery pôsobili v oblasti masmédií. Cieľom ocenenia je povzbudiť pracovníkov do ďalšej tvorivej mediálnej práce a prehĺbiť vzťahy medzi Cirkvou a tvorivými pracovníkmi v oblasti masmédií.

Kandidátov na ocenenie navrhovala odborná i laická verejnosť. Návrh a výber laureátov posúdili predseda Rady pre spoločenské komunikačné prostriedky, rektor KU v Ružomberku a riaditeľ SSV.

TK KBS, jk

Ani dážď a víchor neprekazil Deň rodiny v Bratislave

V nedeľu 16. mája sa organizačný štáb Dňa rodiny rozhodol preniesť program z upršaného Hlavného námestia do spoločenskej sály bratislavského PKO. BKIS vyšlo operatívne v ústrety vhodným priestorom. Informácia sa rýchlo šírila a napriek víchru, dažďu a chladu prišlo okolo 500 ľudí aj s malými deťmi zabalenými v kočíkoch a pršiplášťoch. Rodina zvíťazila nad počasím. Ukázala svoju silu a túžbu spoločne bojovať za dobro.

Stopercentnej podpory sa organizátori dočkali aj od všetkých interpretov, ktorí spríjemnili rodinám toto nedeľné popoludnie. Program začínal spevácky zbor Adoremus, a ako sme sa dozvedeli, spievajú v ňom otcovia a matky z celého Slovenska, mnohí z nich majú viac ako 4-5 detí. Program teda začal rodičmi, tak ako rodina začína zväzkom muža a ženy.

Hneď po nástupe rapovej formácie Regiment zaznel radostný pokrik priaznivcov rapu. Dokonca aj kórejský zbor, ktorý sa chystal v krojoch na vystúpenie, kričal a tešil sa so všetkými mladými. Pravda musí von – to je ich nové CD a svojimi textami skutočne hlasali pravdu, nútili na zamyslenie nad sebou nielen mládež. Dobrá zvesť sa šíri aj modernými hudobnými štýlmi, za čo sme Regimentu vdáční.

Po krátkom rozhovore nastúpila kapela Arcus, ktorá hrá world music. Kvalitné hudobné obsadenie pod vedením gitaristu Pavla Malovca potešila dobrou muzikou a vniesla pohodu do Dňa rodiny. Deti mohli počas celého programu navštíviť stanovišťa Domky, Erka, Skautov, staršia mládež stánok Kolégia Antona Neuwirtha. Zábavy mali naozaj dosť: stolný futbal, maľovanie na tvár, rôzne hry, chodenie na chodúľoch, stolové spoločenské hry, vyrábanie z hliny, a podobne. Rodičia, respektíve dospelí, mali k dispozícii Fórum života a viaceré poradne: gynekologickú, pre manželov, poradňa pre závislosti, alkohol v rodine a nechýbala psychologická poradňa.

Svedectvá z rodiny, scény a spomínaný zbor Kórejanov, uviedol na pódium blok nazvaný Ekuména. Nadviazal na modlitebný program za rodiny, ktorý bol v bohatej forme v ten deň v chráme na Panenskej ulici. Tam zaznel spoločný hlas kresťanov v modlitbe za rodinu a v chvále Bohu za všetky dobrá, ktoré dáva rodine.

Mladá tanečná skupina Breakfunnies zo saleziánskeho strediska na „Mamatejke“, pod vedením Johanky Grigarovej vniesla život a radosť, príznačnú mladým. Obohatili program kvalitným hip-hopovým vystúpením.

Jozef Mikloško ako veľký dirigent uviedol od pravnúčat až po prarodičov v krátkych vystúpeniach jednotlivých generácií celú svoju širokú rodinu (takmer sa na pódium nezmestila).

Pokiaľ sa chystala kapela Boží šramot, vypočuli sme si spoločné Vyhlásenie Dňa rodiny, ktoré sa čítalo na 12

miestach Slovenska. Je dostupné na www.denrodiny.sk. Nástup Božieho šramotu bol naozaj ako boží dážď kvalitnej hudby a spevu. Roztrancoval aj niektorých spontánnych divákov. Profesionálny hudobný výkon okolo kapelníka Juraj Horta rodiny uchvátil.

Finalista Československej Superstar Denis Lacho, so svojím hudobným zoskupením zaznel fanúšikom ako vyvrcholenie a záver Dňa rodiny. **Monika Jucková**

Spomienka na Mons. Jantauscha

V utorok 11. mája 2010 sa vo Vrbovom konala slávnostná spomienka na Mons. Dr. Pavla Jantauscha pri príležitosti 140. výročia jeho narodenia a 85. výročia biskupskej vysviacky. Trnavský arcibiskup Mons. Róbert Bezák spolu s kňazmi Trnavskej arcidiecézy celebroidal svätú omšu v Kostole sv. Gorazda. Arcibiskup Bezák vo svojom príhovore vyzdvihol život Mons. Jantauscha.

Po skončení svätej omše bola prezentácia zo života a diela Mons. Jantauscha, ktorú pripravil HE-Lic. Dušan Kolenčík. Slávnosť skončila modlitbou pri sarkofágu Mons. Jantauscha a príhovorom Miroslava Jägera, evanjelického farára. **Ján Vido**

Misijný večer košických vysokoškolákov

V utorok, 4. mája 2010, Univerzitné pastoračné centrum v Košiciach zorganizovalo na internáte na Medickej ulici misijný večer, ktorého cieľom bolo pripomenúť študentom dôležitosť modlitieb za misie a misionárov.

Večer začal pravidelnou svätou omšou, ktorú celebroidal hosť, o. Dušan Bezák, SJ. V homílii ponúkol mladým myšlienku, že Boh sa skláňa ku všetkým bez rozdielu v Ježišovi Kristovi, čo by mal byť základ našej misie, kdekoľvek sme.

Po svätej omši pokračoval večer svedectvami misionárov, ktorí pôsobili v Peru, na Sibíri, v Južnom Sudáne a v Rumunsku. Posledná krajina je zároveň oblasťou, kde Univerzitné pastoračné centrum organizuje misijné prázdniny, v ktorých idú študenti slúžiť tamojšej slovenskej menšine ohlasovaním Radostnej zvesti. Po svedectvách doplnených obrazovým materiálom nasledovala diskusia s hosťami. Celé podujatie bolo navyše spretené hudobným sprievodom, ktorý vniesol do atmosféry pokoj a krásu. **Veronika Hubeňáková, UPC Košice**